

Teismas ėmėsi Žemaičių partijos klausimo

Vilnius, rugsėjo 3 d. (ELTA) – Vilniaus apygardos administracinis teismas ėmėsi Žemaičių partijos klausimo. Žemaičiai siekia, kad teismas įpareigotų Teisingumo ministeriją patvirtinti jos įstatus, programą ir gairių atitikimą įstatymams. Tuo tarpu Teisingumo ministerija įrodinėja, kad tai ateityje gali sukelti nepageidaujamų pasekmių. Palaikyti žemaičių prie teismo susirinko grupelė žmonių su Žemaitijos vėliavomis.

Teisingumo ministerijos atstovas Ramūnas Valatka teisme tikino, kad vienas motyvų, dėl kurių nebuvo įregistruota partija, – per mažas dalyvių skaičius steigiamajame suvažiavime.

Žemaičių atstovai Egidijus Skarbalius ir Alvydas Jokšas sakė esą Teisingumo ministerija nėra pareiškusi nuostatos dėl bendros tvarkos, kokia forma turi būti suteikiami įgaliojimai balsuoti už negalintį dalyvauti asmenį.

Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (VLKK) teismui pateiktoje išvadoje atkreipiamas dėmesys, jog partijos siekiuose yra išreiškiamas žemaičių kalbos vartojimo skatinimas regione, taip pat – ir oficialiu lygmeniu. Taip tarsi užprogramuojamas siekis įteisinti žemaičių kalbą kaip oficialią regioninę, tai iš esmės reikštų, kad Lietuva tampa federacine valstybe. Valstybės Saugumo Departamentas režė dar griežčiau – jo išvadoje pažymėta, kad Žemaičių partija siekia sunaikinti žemaičių tarmę norėdama sudaryti naują – žemaičių bendrinę kalbą.

Rusijos vadovai kritikuoja Vakarus

Vilnius, rugsėjo 3 d. (Balsas.lt) – Europos Sąjungos (ES) vadovams išreiškus vieną paramą Gruzijai ir pasmerkus Rusijos veiksmus Kaukaze, Maskva kol kas išvadų nepadarė ir toliau žeria kaltinimus Vakarams bei teigia nebijanti grasinimų.

Pirmadienio vakarą neeiliniame Europos Viršūnių Tarybos susitikime buvo nuspręsta nukelti ES derybas dėl naujos bendradarbiavimo su Rusija sutarties, buvo pasmerkta Rusijos agresija Gruzijoje ir Maskvos sprendimas pripažinti Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybę. Taip pat priimtas sprendimas į Gruziją siųsti stebėtojų misiją, stiprinti savo santykius su rytinėmis Europos kaimynėmis.

NATO plukdant humanitarinę pagalbą Gruzijai, Rusijos ministras pirmininkas Vladimir Putin, lankdamasis Uzbekistane, patikino, kad Rusija reaguos į NATO laivų pagausėjimą, tačiau teigė, kad reakcija bus „rami“. Rusija jau ne kartą apkaltino JAV siunčiant ne tik humanitarinę pagalbą, bet ir prisidengiant tuo tiekiant ginklus Gruzijai.

Rusijos premjeras taip pat buvo



Rusijos ministras pirmininkas V. Putin (k.) ir prezidentas D. Medvedev.

News Bridgepix nuotr.

nepatenkintas dėl to, koku būdu yra pristatoma humanitarinė pagalba Gruzijai. „Kodėl humanitarinė pagalba yra pristatoma kariniais jūrų laivais, ginkluotais naujausiomis raketinėmis sistemomis?“, – piktinosi

V. Putin.

Jis taip pat kritikavo ir tai, kam iš principo yra tiekiama pagalba. Anot jo, nesutarimų auka yra Pietų Osetija, todėl šis regionas turi sulaukti

Nukelta į 7 psl.

Portugalijoje įsteigta Lietuvių Bendruomenė

Vilnius, rugsėjo 3 d. (BNS) – Portugalijoje įsteigta ir Teisingumo ministerijoje registruota Lietuvių Bendruomenė. Kaip pranešė Užsienio reikalų ministerija, neoficialiais duomenimis, Portugalijoje nuolat gyvena apie 400 lietuvių. Jie dirba paslaugų srityje, pramonėje, žemės ūky-

je. Tarp Portugalijoje gyvenančių lietuvių taip pat yra teisininkų, mokslininkų, dirbančių Koimbros, Madeiros ir Azorų salose esančiuose universitetuose, savo verslą įkūrusių verslininkų.

Savo veiklos pradžioje Bendruomenės valdyba planuoja suburti kuo

daugiau Portugalijoje gyvenančių lietuvių, išsiaiškinti jų poreikius siekiant išlaikyti glaudžius ryšius su Lietuva ir palaikyti tautinį tapatumą.

Steigiamajame susirinkime Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininke išrinkta teisininkė Inga Kilikevičienė.

Šiame numeryje:

- Diecezijos ganytojo apsilankymas (p. 2)
- Naujosios Anglijos apygardos valdybos suvažiavimas (p. 2)
- Tyrimas ar tik jo pamėgdžiojimas? (p. 3)
- Ramunė Kubiliūtė kalbina Vyta Bradūną (p. 4)
- Visur valgome skaniai (p. 8)
- Baltoji knyga (p. 9)
- Poetės G. Tulauskaitės atminimui (p. 10)
- Iš Amerikos sugrįžęs Nemuno sūnus (p. 11)

Valiutų santykis

1 USD — 2.39 LT
1 EUR — 3.45 LT

Tyrimas dėl žydų kapinių pateko į aklavietę



Tirtų teritorijų žemėlapiai.

Andriaus Syto (Alfa.lt) nuotr.

Vilnius, rugsėjo 3 d. (ELTA) – Galimų Šnipiškių žydų kapinių Vilniuje vietoje tyrimus atlikusios Izraelio bendrovės „Geotec“ gautus duomenis būtina patikrinti archeologiniais kasinėjimais, teigia geofizikai ir Lietuvos geologijos tarnyba (LGT).

Tyrėjai iš Izraelio ir LGT specialistai sutarė, kad geofizinis metodas tėra pagalbiniis, leidžiantis tinkamiau pasirinkti kasinėjimo vietą.

Pasak LGT direktoriaus Juozo Mockevičiaus, atlikti geofiziniai tyrimai patvirtino

Nukelta į 6 psl.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-03-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH



...po pamaldų su Mišių patarnautojais prie Lietuvos Laisvės paminklo (už vyskupo, kairėje, parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ).

Dr. Viktoro Stankaus nuotr.

Diecezijos ganytojo apsilankymas

DR. VIKTORAS STANKUS

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos šventovė rugpjūčio 10 d. buvo perpildyta. Parapijiečiai nekantriai laukė Cleveland diecezijos vyskupo Richard G. Lennon apsilankymo.

Vyskupą Lennon bažnyčioje iškilmingai pasitiko parapijos choras „Exultate“ ir trimitų garsai. „Veni Creator“ giesmės didingi aidai kėlė šventišką nuotaiką į padanges. Skoningai papuoštas šventorius, ilgais, šviesiais rūbais pagarbiai stovintys jauni šv. Mišių tarnai pabrėžė įvykio orumą.



Vyskupas laimina vėžiu sergančią Kristiną Stankutę.

Cleveland Dievo Motinos parapijos klebonas Gediminas Kijauskas, SJ, sveikino atvykusį vyskupą Lennon ir pagarbiai pristatė jį jo žodžio laukiantiems parapijiečiams.

Vyskupas Lennon žvelgė iš sakyklos į žmonių gausą, į pirmose eilėse šauniai uniformuotus lietuvius skautus, garbės svečius, aibę jaunimo, vaikučius ant tėvėlių rankų ir, ausyse dar aidint „Exultate“ choro

giesmei, jautėsi priimtas su meile ir pagarba.

Vyskupas iškalbiai prabilo į susirinkusius parapijiečius. Apibūdino krikščionybės kelią, bažnyčios pastangas jį tęsti, rūpinimąsi žmonių dvasiniu gyvenimu. Kiek tai reikalauja darbo, išteklių, koks didelis rūpestis yra išlaikyti vietines parapijas. Jo kalbos atidžiai klausėsi žmonės.

Vyskupas šv. Mišias iškilmingai atnašavo su klebonu Kijausku, SJ. Sukaupti jausmus padėjo Ritos Klorienės vadovaujamo choro „Exultate“, nuostabiai giedamos giesmės lotynų ir lietuvių kalbomis.

Šv. Mišių aukas nešė vyresni parapijos atstovai, lietuviai skautai, „Catholic Youth“, „Ateitis“ ir „New Immigrants“ atstovai.

Po iškilmingų Mišių vyskupas mieliai bendravo, kalbėjosi su užsidedimu jį priimančiais parapijiečiais: ir su vyresniais, ir su vaikais. Penkerių metų Justas Šilgalis pasveikino vyskupą žodžiais: „Welcome Bishop Lennon to our Parish.“ Sunčiai serganti Kristina Stankutė, pasiryžo dalyvauti Mišiose ir pasveikinti vyskupą Lennon. Atjaučiantis vyskupas ją palaimino, kad Dievulis padėtų Kristinai.

Tikimės, kad vyskupui parapija padarė gerą išpūdį: tokios gražios iškilmingos šv. Mišios, giedant nuostabiam chorui, parapijiečių gausumas, jaunimas, vaikučiai. Parapija gyva!

Tai stengiasi išlaikyti klebonas Gediminas Kijauskas, padedant parapijiečiams. Dvasiškai aptarnauja visus. Kartais šv. Mišios atnašaujamos anglų kalba ir latviams katalikams, klebonas dvasiškai patarnauja vokiečiams, prancūzams ir kt. Parapijos pastatai puikiai išlaikyti. Diecezijai laiku sumokami visi nustatyti mokesčiai. Džiugu, kad vis daugiau naujų ateivių įsitraukia į parapijos gyvenimą. Visa tai užtikrina ateiti.



Iš Lietuvos Vyčių veiklos

Naujosios Anglijos apygardos valdybos suvažiavimas

Š. m. rugpjūčio 23 d. Lietuvos Vyčių 10 kuopa, veikianti Gardner, Massachusetts, globojo Naujosios Anglijos apygardos valdybos suvažiavimą.

Sąskrydis vyko Lietuvių klube, Kendall Pond, Gardner, Massachusetts. Posėdyje dalyvavo 17 narių, kurie atstovavo 7 kuopas. Bill ir Brone Wisnauskas, 10 kuopos suvažiavimo globėjai, sveikino atvykusius valdybos narius. Apygardos pirmininkė Vivian Rodgers supažindino su dienotvarke, kuri buvo vienbalsiai priimta. Charles Trečiokas perskaitė praėjusio posėdžio protokolą, kuris buvo patvirtintas. Barbra Trybe perskaitė išdo ataskaitą. Į neseniai praėjusį 95-tąjį Lietuvos Vyčių visuotinių narių suvažiavimą, kuris vyko š. m. liepos 31 – rugpjūčio 3 dienomis Dayton, Ohio, dalyvavo šie apygardos atstovai: Al ir Vivian Rodgers, Carol

ir Charles Trečiokas, Barbra Trybe, Phyllis Gendreau, Judy Landers ir June Grenier. Suvažiavimas vyko gražiai, sklandžiai ir organizuotai. Buvo džiugu matyti skirtingas kartas, aktyviai dalyvaujant šiame suvažiavime. Dave Boucher pranešė, kad 13 jaunuolių buvo apdovanoti Sviklas Tamulevich stipendijomis. Apygardos nariai džiaugėsi, kad Brone Wisnauskas laimėjo rašinio konkurso premiją. Naujosios Anglijos apygardos kultūrinis festivalis vyks Maironio parke, Shrewsbury, Massachusetts, š. m. spalio 12 d.

Carol Trečiokas

Apygardos atstovė ryšiams su visuomene

Parengė

Regina Juškaitė-Švobienė

OMAHA, NE

XIII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas kviečia į Pietų Ameriką

Pusiau juokais, pusiau rimtai – Pasaulio lietuvių jaunimo kongresai yra skirti tam, kad padėtų kurtis lietuviškoms šeimoms. Ir tai visai ne iš piršto laužtas faktas. Anuomet, kai Lietuva buvo okupuota Tarybų Sąjungos, kas ketverius metus vis kitame kontinente susitikdavo jauni (18 – 35 metų) viso pasaulio lietuvaičiai ir per porą savaitių vykstančiuose kongresuose užsimegdavo ne tik gražių draugysčių, bet ir ne viena lietuviška šeima.

XIII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas vyks 2009 metų gruodžio 22 – 2010 metų sausio 7 dienomis trijose Pietų Amerikos šalyse – Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje.

Pietų Amerika pasirinkta, nes norėta išjudinti minėtų trijų valstybių lietuvius bei pagerbti juos už taip ilgai saugomą lietuvių.

Kongresai – šventė ir rimtas įpareigojimas ne tik tų kraštų jaunimo sąjungoms, bet ir apskritai bendruomenėms, nes surengti didžiulį renginį, su dalyviais iš įvairių pasaulio kampelių nėra taip paprasta. Vienas XIII kongreso rengėjų, Federico Zavickas pasakojo, kad seniau į kongresus atvykdavo net 1,000 dalyvių, dabar – apie 200.

Be deleguotų kiekvienos šalies atstovų kongrese gali dalyvauti ir visi norintys tiek iš Lietuvos, tiek iš kitų valstybių. Apie savo dalyvavimą organizatorius reikėtų informuoti iki kitų metų liepos mėnesio el. paštu kongresas13@gmail.com. Dalyvio mokestis, kuris padengia kelionių tarp valstybių, apgyvendinimo, maitinimo ir pan. išlaidas yra 2,000 JAV dolerių. Už lėktuvo bilietus į Pietų Ameriką ir atgal į savo šalis teks mokėti atskirai. **Nukelta į 9 psl.**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,

Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00

• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

TYRIMAS AR TIK JO PAMĖGDŽIOJIMAS?

PETRAS KATINAS

Maskvos dienraštis „Izvestija“ paskelbė straipsnį, kad žinomos žurnalistės Anna Politkovskaja nužudymo aplinkybės atskleistos. Dar daugiau, nedviprasmiškai užsimenama, kad žurnalistės ir anksčiau Maskvoje nužudyto amerikiečių žurnalisto Paul Chlebnikov bei buvusio Čėčėnijos vicepremjero Jan Sergunin nužudymus organizavo ta pati grupuotė. Tačiau sprendžiant iš „Izvestija“ ir Rusijos prokuratūros miglotų pranešimų bei komentarų, taip ir lieka neaišku, kas gi iš tiesų buvo ta žudikų grupuotė, kieno užsakymą ji vykdė ir kas mokėjo už tai pinigų. Tiek Kremlui ištikima spauda, tiek jo kišenėje sėdintys prokurorai bijo net užsiminti apie daugybę pranešimų, kad tas žmogžudystes organizavo kriminaliniais banditais apsėstas Čėčėnijos „prezidentas“, V. Putin bičiulis ir Rusijos didvyriu paskelbtas Ramzaj Kadyrov. Jau vien už tai, kad Anna Politkovskaja savo reportažuose ir fotografijose atskleidė ne tik okupacinės Rusijos armijos Čėčėnijoje vykdytą ir tebevykdomą taikių gyventojų žudymą ir kankinimus, bet ir to paties „prezidento“ R. Kadyrov banditų gaujų vykdomą, tiesiog viduramžių budelių siautėjimą primenančius žiaurumus. Pati velionė žurnalistė ne kartą yra sakiusi, kad R. Kadyrov ir jo šalininkai Maskvoje jai neatleis.



Paul Chlebnikov

Paskutiniame Rusijos prokuratūros pranešime sakoma, kad jau atskirai užvesta samdomo žudiko Rustam Machmudov byla dėl A. Politkovskaja nužudymo. Jau netrukus, jeigu tikėtume prokurorais, prieš teismą stos R. Machmudov broliai Džobrail ir Ibrahim Machmudov, taip pat ir jų geras pažįstamas, buvęs Maskvos milicijos įgaliotinis Sergej Chadžikurbanov. Kokius vaidmenis jie atliko, prokurorai neatskleidžia. Tačiau į žiniasklaidą nutekinta informacija, kad broliai Machmudov sekė A. Politkovskaja ir organizavo jos nužudymą. Esą visi jie buvo kartu nužudymo vietoje, o buvęs milicijos pareigūnas S. Chadžikurbanov iš anksto žinojo, kas laukia A. Politkovskaja. Be to, pranešama apie dar vieną įtariamąjį – buvusį Rusijos saugumo FSB karininką Pavel Riaguzov. Esą jis nurodė žudikams tiksliai žurnalistės gyvenamąją vietą. Dabar šis saugumietis prisipažinęs, kad nurodė buvusiam milicijos pareigūnui S. Chadžikurbanov A. Politkovskaja gyve-

namąją vietą, bet dievagojasi neturėjęs supratimo, kam milicininkui to prireikė.

Dienraštis „Izvestija“, paskelbęs apie neva ištirtą žurnalistės A. Politkovskaja nužudymo bylą, kartu atvirai rašo, kad niekas nežino (ar nenori žinoti), kas gi buvo tos žmogžudystės užsakovai. Pagaliau, kokiais motyvais vadovavosi užsakovas, sumokėjęs už A. Politkovskaja ir Paul Chlebnikov nužudymą. Juk Politkovskaja ir Chlebnikov rašė apie visiškai skirtingus dalykus. Esą A. Politkovskaja kėlė į padanges čėčėnų „separatistus“, o Chlebnikov neva neturėjo jokių teigiamų iliuzijų apie čėčėnus apskritai.



Anna Politkovskaja

Kita vertus, velioniai A. Politkovskaja ir P. Chlebnikov turėjo ir nemažai bendro. P. Chlebnikov buvo rusiškas šaknis turintis JAV pilietis, o A. Politkovskaja buvo gimusi JAV. Abu jie buvo ryškūs žurnalistai, abu skleidė Rusijoje Vakarų pasaulio demokratines vertybes, turėjo savo ištikimų skaitytojų auditoriją, abu buvo pelnę didelį tarptautinį pripažinimą. Todėl tik naiviam žmogui galėjo atrodyti, kad šių žurnalistų nužudymas nesukels didžiulės tarptautinės reakcijos.

Anot vieno rusų žurnalisto, greičiausiai žudikai tuo ir prasikalto užsakovui ar užsakovams. Esą užsakovui rūpėjo įrodyti, kad laisvoji žurnalistika Rusijoje baudžiama mirtimi, ir parodyti su dideliu trenksmu, kad Rusijos valdžia suinteresuota ir nenorinti, jog žurnalistų nužudymo bylos būtų ištirtos. O dabar štai „puikūs“ rusų tyrėjai ir saugumiečiai surado žudikus... Tikrai labai abejotina, ar iš tiesų surado. O minimi asmenys su kaukazietiškomis pavardėmis, tiksliau, ne čėčėniškomis, kelia labai rimtų įtarimų, kad A. Politkovskaja nužudymo byla iš tiesų nebus ištirta. Be to, Rusijoje jau įsigalėjo mada, kad vienas ar keli asmenys už pinigus viešai apsiima prisiimti bet kokią kaltę, kokią nurodys prokurorai. Truputį pasėdėję lageryje, tokie tylomis paleidžiami į laisvę arba samdytiems kriminalistams nugalabyti. Tuo labiau, kad Rusijos kalėjimuose ir lageryuose nuo sovietų laikų beveik niekas nepasikeitė. Kriminaliniai nusikaltėliai kartu su lagerių administracija darbuojasi ranka rankon. Jie Stalino laikais įvardyti kaip „socialiai artimi“, tokiais ir liko. Antra vertus, prokurorai ir teisėjai tebesivadovauja telefoninės teisės principu. Tai yra, kai valdžios atstovai ar KGB įpėdinės FSB („Federalinės saugumo tarnybos“) pareigūnai nurodo, ką reikia nuteisti, o ką išteisinti. Deja, tą patį galima matyti ir Lietuvoje. Ir ne tik dėl teisėjų parsidavėliškumo, o todėl, kad nemaža dalis teisėjų irgi išėję iš tų pačių politinių struktūrų.



„Draugo“ vyr. redaktorė pas dienraščio draugus

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

2008 m. rugpjūčio 2 d. Dainavoje, Ateitininkų sendraugių stovykloje pranešimą skaitė „Draugo“ vyr. redaktorė dr. Dalia Cidzikaitė. Pranešimo pradžioje ji gausiai susirinkusiems iškėlė keletą klausimų, kurie tuoj pat klausytojus įtraukė, ir pranešimas perėjo į pašnekėsio formą.

Pranešime buvo priminta, kad redakcija nėra atsakinga už administraciją ir patį dienraščio spausdinimą. Laikraštyje turimi pastovūs skyriai – skautų, ateitininkų, sporto, sveikatos, kulinarijos, vaikų skyrelis. Turimas populiarus skaitytojų laiškų skyrius ir vedamieji. Įvestas laikinas skyrelis Šiluvos Marijos sukakties paminėjimui. Kultūrinį priedą, išeinantį šeštadieniais, redaguoja Aldona Žemaitytė. Į klausimą dėl honorarų, buvo atsakyta, kad jie yra mokami, jei bendradarbis jų nori ir prašo. Kai kurie bendradarbiai gauna nemokamą prenumeratą. Vengiama straipsnius trumpinti, kad nebūtų užrūstinti jų autoriai. Lietuvių kalba taisoma ir mažinamas tarptautinių žodžių dažnumas, bet viską sunku aprėpti. „Lietuviai mėgsta daug ar ilgai rašyti“, – teigė vyr. redaktorė.

Yra susitarta su bernardinai.lt svetaine dėl rašinių apsikeitimo. Į klausimą dėl prenumeratorių Lietuvoje, buvo atsakyta, kad jų skaičius nežinomas. Taip pat tiksliai nežinoma, kiek ir iš kur žmonių apsilanko „Draugo“ internetinėje svetainėje.

„Draugo“ puslapiuose reikia kalbėti apie esamas problemas, pvz., lietuviškų parapijų uždarymus. Kodėl „Draugas“ negalėtų būti tų pastangų tarpininkas? Paminėti buvo ir dvigubos pilietybės reikalai. Artėja Lietuvos Seimo rinkimai. Norima skaitytojus supažindinti su būsimais kandidatais. Rašoma apie minėjimus, įvairių organizacijų veiklą. Išskirtinai paminėti skaitytojams įdomūs Juozo Gailos straipsniai, rašomi iš asmeninės perspektyvos, su humoru, sarkazmu ir ironija.

Pašnekesyje vyr. redaktorė pasisakė, ko jai trūksta. Nors turima gerų bendradarbių, jos karta turinti sunkumų su lietuvių kalba. Redakcija yra pasirošusi atsiumčiamus rašinius versti iš anglų į lietuvių kalbą. Ji sekanti ir kitą lietuvišką spaudą, pvz., „Amerikos lietuvių“ ir „Vakarų“. „Skaidu jei jie ką geriau pristato. Tačiau tai sveika konkurencija“, – teigė „Draugo“ vyr. redaktorė. Naujų prenumeratorių gaunama vienetais, o ne šimtais. Patys pastoviausi skaitytojai yra antrabangiai. Ką daryti, kad „Draugas“ būtų priimtinas visiems?

Į klausimą dėl straipsnių įvairovės atsakyta, kad „Draugui“ ne visi straipsniai tinkami. Turimos savos ribos ir sava teritorija. Pora klausytojų pastebėjo, kad sterilizuota, sanitizuota spauda neįdomi. Pasigendama įdomių skandalų. Į pokalbį vėliau įsitraukė Juozas Polikaitis, vienas iš Lietuvių katalikų spaudos draugijos, „Draugo“ leidėjo, tarybos narių. Jis pastebėjo, kad tarybos narių daugumą sudaro marijonai, bet ne visi jie lietuviai. „Draugo“ pagrindinė kryptis yra skaitytojus informuoti ir formuoti. Kita dalis realybės yra tai, kad daugelis skaitytojų yra antroje penkiasdešimtmečio pusėje, daug skaitytojų vyresni nei 75 metų amžiaus. Nenorima „Draugo“ krypties keisti, nes nenorima nukrypti nuo katalikiškų principų. Į klausimą dėl galimo esamų „Draugo“ patalpų perdavimo kitiems, Juozas Polikaitis teigė, kad „pavojaus prarasti turimas patalpas šį momentą nėra“.

Nuoširdus pokalbis su „Draugo“ vyr. redaktore buvo nutrauktas komendanto švilpuko, visus kviečiančio pietums. Dėmesys savam dienraščiui ir noras jį išlaikyti buvo toliau aptariamas prie pietų stalo ir vėliau. O mes kas dieną vis artėjame prie mūsų mielo „Draugo“ šimtmečio sukakties.



„Draugo“ vyr. redaktorė dr. Dalia Cidzikaitė Dainavos stovykloje.

Dainos Čyviėnės nuotr.

Turėjau polinkį matematikai ir griežtiesiems mokslams

Vytas Bradūnas pasakoja apie savo dalyvavimą „NUsolar“ komandos projekte

Liepos pradžioje čikagiečiai per vietinę spaudą ir žiniasklaidą gal matė pasikalbėjimus su vienu iš Northwestern University (Evanston, IL) „NUsolar“ (<http://nusolar.org/>) komandos dalyvių („Operations Chair“), tuometiniu inžinerijos fakulteto studentu **Vytu Bradūnu**. Kas pažįsta Vyto šeimą, žino, kad jis yra poeto, buvusio „Draugo“ kultūrinio priedo redaktoriaus Kazio Bradūno ir jo žmonos Kazimieros, dabar gyvenančių Vilniuje, anūkas. Po universiteto užbaigimo birželį Vytas liepos mėnesį dar vieną kartą oficialiai kaip „NUsolar“ komandos narys dalyvavo saulės energija varomų automobilių lenktynėse. Komandos suprojektuotas ypatingas SC5 automobilis (tai jau penktas universitetinės komandos projektas nuo 1998 m.) dalyvavo beveik dvi savaites užtrukusiose lenktynėse. Atstumas – 2,400 mylių tarp Dallas, Texas ir Calgary, Alberta (Canada). Vairuotojai kasdien nuvažiuodavo po porą šimtų mylių. Komandos turėjo suplanuoti, kiek mylių saulės energija ir baterijomis pakrauti automobiliai galės nuvažiuoti. Po lenktynių Vytas atostogavo, pailsėjęs sutiko atsakyti į klausimus apie šį savo įdomų laisvalaikio (bet atliekamą universiteto ribose) užsiėmimą. Tegul jis pats daugiau apie tai papasakoja.

– Tavo giminėje – poetai, mokytojai ir pan. Kaip pasirinkai inžinerijos specialybę? Ir kodėl pasirinkai lankyti universitetą prie Čikagos, nors gimei ir augai Baltimorėje?

– Nuo pat mažens domėjausi, kaip kas veikia, daug ką išardydavau, analizavau. Turėjau „priklausomumą“ LEGO (LEGO – plastikinės kaladėlės naudojamos mažiems objektams pastatyti – R. K.). Turėjau polinkį matematikai ir griežtiesiems mokslams. Nepatiko literatūra ir istorija (kas mano giminėje labai ne-



įprasta). Rezultatas – esu inžinierius. Man nereikėjo galvoti, ką noriu universitete studijuoti. Mano sesuo jau studijavo Northwestern universitete. Kai pradėjau duoti prašymus į įvairius universitetus, žinoma, turėjau paduoti prašymą ir į Northwestern, turbūt pajutęs savotišką lenktyniavimą, kuris vyksta tarp vaikų šeimoje. Kai su studentiškomis paskolomis buvau priimtas, nutariau, kad tai buvo labai ekonomiškai ir paprastas sprendimas.

– Kaip susidomėjai tokiu neįprastu laisvalaikio – saulės energija varomu automobiliu? Ar tai prasidėjo viename iš universitete lankomų kursų? Kaip patekai į komandą?

– Galima sakyti, kad viskas buvo

lemtinga – nuo pirmųjų studijų universitete metų, kai buvome paskirstyti į kambarius universiteto bendrabučiuose. Mūsų bute gyvenome keturi pirmokai ir keturi trečiokai. Tarp tų trečių – du buvę „Solar car“ komandos nariai: vienas – tuometinis komandos pirmininkas, kitas – komandos mechaninis „kapitonas“. Iš pradžių eidavau į jų susirinkimus, nes galėjau veltui pavalgyti. Po to, kai maisto nelikdavo, vis rasdavau priešasčių ten sugrįžti. Po 2005 metų komandos vadovai išėjo, taip atsirado mums, jau antrokams, proga patekti į komandos vadovybės vietas. Aš jau tada sau pažadėjau, kad noriu matyti, kaip mūsų suprojektuotam automobiliui pasiseks rungtynėse.

– Ar rungtynės yra pagrindi-

nis tikslas? Ar automobilio projektavimas ir jo statymas yra to projekto tikslas, o rungtynės – tik gauto rezultato išmėginimas?

– Northwestern universiteto „Solar car“ projekto misija yra trejopa. Visų pirma, tai mūsų narių išmoklinimas. Sudarome savo nariams programą dalyvauti, atlikti sunkiausias universitetines užduotis, įgyti geriausią praktinę patirtį. Antra, rodome saulės energija varomo automobilio („solar car“) pavyzdį, kaip vieną alternatyvios energijos galimybę automobiliams. Tai darome lankydami ne vien „Solar car“ renginius. Esame dalyvavę renginiuose muziejuose, mokyklose, automobilių parodose ir paraduose. „Nenergy“, antrasis mūsų automobilis, šiuo metu rodomas Čikagos Adler Planetarium. Paskutinis mūsų tikslas – varžytis NASC (North American Solar Challenge) ir panašiose rungtynėse. Tokios rungtynės suteikia komandai rėmus, projektuojant, statant automobilius ir ruošiantis lenktyniauti.

– „NU Solar Car“ svetainėje rašoma, kad rungtynės yra tarp-tautinės. Kur rungtyniauvote apart JAV ir Kanados?

– Kol kas rungtyniauvome tik JAV ir Kanadoje. Vyksta kitos pasaulinės rungtynės – WSC (World Solar Challenge) Australijoje ir kelios rungtynės Azijoje ir Afrikoje. Eina kalbos, kad ateityje bus rungtyniaujama Europoje (nors Lietuva kol kas nėra numatytame maršrute). „NUsolar“ iki šiol lenktyniauvo tik NASC ir FSGP (Formula Sun Grand Prix, kuriose reikia dalyvauti, norint patekti į NASC varžybas).

– Ar rungtyniaujant ir dalyvaujant „NUsolar“ projekte teko sutikti kitų lietuvių (savo universitete ar priešininkų)?

– Su manim dirbo viena studentė Julia Padvoiskis, kuri yra lietuvių ir lenkų kilmės.



Vytas Bradūnas (ketvirtas iš kairės) su komanda prie jų sukurto automobilio.

Nuotraukos iš **NUsolar** archyvo

– Ar apie šį projektą esi kalbėjęs su kuo nors Lietuvoje ar kitur Europoje? Ar ten yra panašių projektų ir rungtynių?

– Nesu girdėjęs apie lietuvių komandas, bet šiose lenktynėse dalyvavo britų ir vokiečių komandos. Vokiečiai buvo ypač malonūs, nes paskutinę lenktynių dieną jie net padėjo mums pataisyti dalį mūsų automobilio.

– Žinoma, įdomu sužinoti, ar tavo šeimos nariai ir kiti giminės (pvz., seneliai Bradūnai Lietuvoje) domisi „NUSolar“? Ar jie seka rungtynes ar palydi jus?

– Daugelis mano giminių sekė rungtynes internete. Tėtukams Lietuvoje per paskutinius trejus metus dažnai pranešdavome vėlyviausias žinias apie automobilį. Jie negalėjo atsistebėti, kiek šis projektas kainavo.

– Kiek teko suprasti, tokie automobiliai – dideli pinigai. Kas jus finansuoja ir kiek rėmėjai (ar profesoriai) prižiūri, kad jūs automobilio nesudaužytumėte?

– Mūsų 2 metų biudžetas – maždaug 200,000 dol. Didžioji sumos dalis – lėšos, sutelktos už universiteto ribų, jas telkia komandos nariai. Kai kurios aukos yra ne piniginės – aukojamos mums reikalingos medžiagos, atliekami darbai, siūlomos konsultacijos. Piniginės aukos ateina iš didesnių įmonių, su kuriomis jau keletą metų esame užmezgę ryšius. Mažesnės kompanijos, kaip DMAXX, remia mus ir panašias į mus organizacijas, nes jos remia mūsų siekius ir nori būti tokių projektų dalimi. „NUSolar“ – tai universitete bakalauro laipsnio siekiančiųjų studentų organizacija. Patys studentai viską daro, o patarėjai (profesorai – R. K.) prisideda tik tada, kai jų įnašas yra reikalingas. Jie pritaria sprendimams ir pirkiniams, bet viską atlieka patys studentai. Yra labai retas atvejis, kad patarėjai nusvertų studentų sprendimą ar planuojamą pirkinį.

– Papasakok truputį apie pačias rungtynes, kaip šiemet sekėsi, palyginus su ankstesnėmis rungtynėmis? Jūs buvote trylikti iš 25. Ar patenkinti rezultatu?

– Šių metų tikslas buvo suprojektuoti ir pastatyti gerą, solidų automobilį, kuris galėtų išsilaikyti iki lenktynių pabaigos. Tai ir padarėme! Komanda labai džiaugiasi šių metų pasisekimu, šiais metais užimta vieta yra ta vieta, kurioje norime būti, siekdami 2010 metams užsibrėžto tikslo. Įrodėme, kad mūsų suprojektuotos sistemos veikia, daug išmokome. Per ateinančius 2 metus esame pasiruošę apsiimti atlikti didesnes užduotis. Didžiausia užduotis, kuri mūsų laukia, – norime pereiti nuo metalinių automobilio rėmų prie naujesnių medžiagų panaudojimo.

– Ko šis užsiėmimas tave išmokė? Ką galėsi panaudoti savo profesijoje?

– Nors išsėdėjau ir išklausiau 48 skirtingus Northwestern University kursus, vis tiek daugiau išmokau dalyvaudamas „NUSolar“ projekte, negu visuose tuose kursuose. Tai buvo ne tik kasdieninės inžinerijos pamokos, bet ir projektų kūrimo, bendravimo, laiko planavimo, savęs koordinavimo patirtis. Ir ne tik tai. Kartu su kitais komandos nariais išmokau, kaip reikia vesti derybas su mažomis ir didelėmis kompanijomis, kaip pasivyti vėluojant su darbais,

kaip sugyventi su sunkiai sugyvenamomis asmenybėmis, kaip suvokti, jog tikimės nerealių rezultatų, išmoku įveikti daug kitų pasitaikiusių netikėtumų. Su kiekvienu sunkumu stiprėjome ir kai pasiekėme šio ciklo pabaigą, išmokome įveikti sunkumus ir pasidarėme stipresni. Dauguma mūsų pradėsime dirbti ir mūsų techninės žinios nedaug kuo skirsis nuo mūsų klasiokų (tų, kurie komandos darbe nedalyvavo – R. K.). Tačiau mūsų žinių bagaže – mokėjimas išspręsti problemas. To klasėje neišmoksi, to neišmoksi sprenddamas uždavinius. Tokias gyvenimo pamokas išmokti pareikalavo daug valandų, mėnesių, metų sunkaus darbo ir uždavinių, tokių, kokius patyrėme „NUSolar“.

– Ką pasiūlytum kitiems studentams, kurie visu tuo domisi?

– Siūlyčiau, kad studentai surastų tokius projektus, kurie juos išties domintų ir motyvuotų. Siūlau pasirinkti tokius, kur reikėtų pasiryžimo pagerinti esamą padėtį. Noriu pabrėžti projektų svarbą. Jei domitės alternatyvios energijos paieškomis, puiku. Jei ne, paprasčiausiai – surask tai, kas tave domina. Tikriausiai artimoje ateityje nepamatysite tokios rūšies, kaip mūsų, automobilių, važiuojančių gatvėmis, gal niekad jų ir nebus. Tikriausiai matysite daug geriau veikiančius automobilius, kurie turi baką pakrovimui, gal saulės energijos lentas, kurios būtų laikomos ant namų stogų. Yra dar tokių technologijų įrengimų, kurių masiškai nebus galima pagaminti. Tai energijos išlaikymo ir pakrovimo sistemos, pvz., (naujos) baterijų technologijos, vandenilio kuro elementai ir pan. Už poros metų jau galėsime pamatyti tų naujų technologijų ankstyvas versijas. Ką reikia daryti, kad technologija greičiau pasistumtų į priekį? Reikia paskatinti didžiausias automobilių ir kitas kompanijas investuoti į šių technologijų tyrimus ir pritaikymą. Benzinas dar yra pigus (taip, tą sakau, nes jo kaina gali būti dar aukštesnė, kol kompanijos rimtai pasižiūrės į alternatyvios energijos galimybes). Valdžia iš dalies čia vaidina vaidmenį, nes gali tai paskatinti (finansškai), be to, automobilių sektorius galėtų agresyviau pradėti dirbti su pašalinėmis tyrimų grupėmis, ne vien tik tai daryti pačiose kompanijose.

– Dabar, kai esi „alumnas“ (baigęs universitetą – R. K.), ar reikės užleisti savo vietą kitiems studentams? Kokie tavo profesiniai planai?

– Komandai jau vadovauja nauji 2008-2010 metų „NUSolar“ automobilio vadovai. Aš esu tos programos „alumnas“ ir galiu būti tik patarėjas. Negaliu prisidėti prie kasdieninės projekto veiklos. Šio mėnesio 27 dieną pradėsiu dirbti McMaster Carr (Elmhurst, IL), o po kelių metų galvoju siekti verslo administravimo (MBA) laipsnio.

– Sėkmės Vytui jo pasirinktoje inžinerijos srityje. O „NUSolar“ komandai norisi palinkėti tolimesnės sėkmės. Kas žino, gal jaunų universitetų studentų pavaldys paskatins ir paspartins alternatyvios energijos pritaikymą mūsų automobiliuose ir kasdieniniuose gyvenimuose.

Kalbino
Ramunė Kubiliūtė

OMAHA, NE



Omaha tautinių šokių grupės „Aušra“ šokėjai.

Trumpos žinutės iš Omaha

Po didelio darbo ir vargo Omaha tautinių šokių grupės „Aušra“ šokėjai, grįžę iš Los Angeles, kur dalyvavo Šokių šventėje, gali giliai atsikvėpti. Mes, Omahos lietuviai, dėkojame „Aušros“ šokėjams ir jų mokytojams už jų įdėtą didelį triušą, garsinant lietuviškus tautinius šokius.

Omaha choras „Rambynas“ stengiasi iš visos širdies, gieda per šv. Mišias Šv. Antano bažnyčioje, kuri atšventė šimtmetį. Bažnyčia išliko neuždaryta vyskupijos kanclerio kunigo Baxter dėka. Šv. Antano bažnyčios klebonu paskirtas kun. Part-rush. Bažnyčios komitetas ir pavieniai asmenys gražiai tvarko bažnyčios reikalus. Tikėkime, ši lietuvių bažnyčia dar daugelį metų pulsos

lietuvių Vidurio Amerikoje.

Omaha lietuviai gali džiaugtis, kad po Mišių gali susirinkti svetainėje, kurioje gali pasikalbėti, pasivaišinti. Čia vyksta visa lietuviška veikla. Po Mišių svetainėje įvyko visuotinis bendruomenės susirinkimas. Baigusi 2 metų kadenciją LB valdyba atsistatydino. Jai esame dėkingi už jos kruopštų atliktą darbą lietuviybės veikloje. Valdybos pirmininke buvo Kristina Jonikaitė.

Po trumpų diskusijų ir pasiūlymų buvo išrinkta nauja pirmininkė Danguolė Antanelytė-Henson.

Mes, vyresnieji, džiaugiamės, kad lietuviybės pėdomis eina jaunoji karta.

Algimantas Antanėlis

NUOMONĖ

Pakartotinai apie Salomėją

Julijos Gylienės straipsnis „Dar apie Salomėją Nėrį“ sukelia skaudinančių minčių, ypatingai jos klausimas: „Kodėl mes nemokame atleisti?“ Tauta seniai daug ką pamiršo ir atleido, bet tie, kurie voromis į Sibirą keliavo Stalino saulei šviečiant, ar jai atleido, ar atleis – nežinia. Ar tie, kurie miške krito savo žemės kąsnėlių gindami, atleis? Kas pasakys? Ar tuos, kuriuos žiauriai nukankino (gerai prisimenu vyskupą Borisevičių, kurio ir palaiškų nerandame) už savo meilę tėviškei užmiršome? Ar jie atleis? Nežinia.

Palyginti Salomėją Nėrį su Marija Magdalena ar su šv. Augustinu – nesąmonė. Taip pat palyginti jos klaidas su Goethe matosi, kad J. Gylienė ir Dausotas vokiečių literatūroje ir istorijoje nesuigaušo.

Skaičiau Alekno knygas apie Salomėjos odiseją, jos išėitą kelią ir kančias, bet daugelis iš mūsų kentėjo. Tai gyvenimo paskirtis. Žinome, kad „draugų“ spaudimas jai buvo didelis, bet galėjo atsisakyti arba sukurti bent mažiau tautą apnuodijantį posmą. Buvo talentinga, tai žodžių neturėjo trūkti. Bet tada visi poetai su Boruta šokinėjo „Pelkes padegti“. Žinoma taip pat, kad tuo metu daugelis iš jų dainavo tuometinę lopšinę, neišskiriant ir Brazdžionio. Vienas, kuris atsisakė pagarbinti „tėvelį“, buvo Antanas Miškinis, „Keturių miestų“ autorius, bet už tai gavo neapmokamą darbą keliolikai metų Sibire.

Turbūt daugelis iš mūsų prisimena dainą „Išbėgo gauja prispaudėjų iš

tėviškės mūsų žalios“. Įdomu, ar tam ponui už tą kūrinį ir muziką kas atleido, ir kur jis dabar?

Ne mums pykti, ne mums atleisti, ne mums teisti. Tai yra tautos reikalas. Salomėjos gyvenimas buvo gana laisvokas. Tai išreiškia ir dauguma jos kūrybos: „Gyvenimas mano – vėjas palaidas“. Vienas iš jos geriausių posmų „Ir vienąkart, pavasarį, tu vėl atjosi drąsiai“. Sakyti, kad ji yra viena didžiausių mūsų poečių dar per anksti. Tai nuspręš literatūros kritikai. Už ką atleisti? Ji pati pasirinko tą kruviną kelią, kuriuo pasuko. Tai jos tragedija. Statyti jai paminklus, liaupsinti, ar sakyti pamokslus – negražu. Tuo įžeidžiame tuos, kurie Stalino saulei šviečiant gulėjo kruvini turgavietėse. Kažkodėl mes, lietuvininkai, to nesuprantame? Palikime Salomėją ramybėje, kurios ji pilnai užsitarnavo. Gal dar pradėsime net šnekėti apie draugą Paleckį ir kitus anuokart „tautos veikėjus“. Palikime tą Lietuvos teisėsaugai. Rusų okupacija yra mūsų tautos tragedija ir tie, kurie prie tos tragedijos prisidėjo, neturėtų būti šlovinami ir garbinami, jei mes bent truputį mylime tą savo kraštą.

Gaila, kad dabar mūsų laisvoje tėvynėje atskaitomybės procesas bent šiuo metu labai šlubuoja. Ar ras kada nors reikalą traukti atsakomybės tuos, kurie už tą tragediją atsakingi? Už tvenkinio ir čia. Jei ne, tai man gaila mūsų tautos ir nėra ko muštis į krutinę bažnyčios šventoriuje.

Algirdas Venckus
Canadian Lakes, MI

Gabūs lietuvačiai renkasi studijas užsienyje



Klausimas abiem pusėms – tiek valdžiai, tiek studentams. News Bridgepix nuotr.

Vilnius, rugsėjo 3 d. (Balsas.lt) – Patys gabiausi šalies abiturientai, vis rečiau papildantys Lietuvos studentų gretas ir pasirinkę studijoms užsienio aukštąsias mokyklas, verčia nerimauti dėl šalies ateities.

Lietuvos laisvosios rinkos instituto (LLRI) prezidentas Remigijus Šimašius sako, kad Lietuvoje yra aiškiai matoma nuostata, kad kuo jaunuolis gabesnis, tuo labiau jis yra linkęs rinktis studijas užsienyje. Anot jo, šitaip gabiausius Lietuvos jaunuolius verčia elgtis kelios priežastys.

„Pirmoji grupė yra susidomėjusi studijų kokybe, todėl ir savo galimybes mato geresniuose universitetuose. Natūralu, kad tos galybės yra užsienyje”, – sako R. Šimašius.

Antra paskata studijuoti užsienio universitetuose, anot R. Šimašiaus, yra nemokamas mokslas, nes gabesnių jaunuolių studijas neretai imasi finansuoti patys universitetai.

Galiausiai talentingą Lietuvos jaunimą imtis studijų užsienyje skatina patogesnė priėmimo tvarka į užsienio aukštąsias mokyklas.

Anot R. Šimašiaus, Lietuvos studentai užsienio universitetuose ieško geresnės kokybės ir bėga nuo neaiškumo, nes Lietuvos universitetai nebėra laikomi tais, kurie galėtų suteikti geriausias galimybes.

LLRI vadovo žiniomis, tikslios ir patikimos statistikos duomenų, kiek šalies jaunimo maino studijas Lietuvoje į mokslą užsienyje, nėra, tačiau, anot jo, „mes matome, kad nemaža dalis žmonių tai planuoja”. R. Šimašiaus teigimu, bėda yra tai, kad Lietuvą palikę geriausi studentai savaime nusmukdo Lietuvos universitetų lygį.

Lietuvos studentų atstovybių sąjungos (LSAS) prezidentė Indrė Vareikytė teigia, kad nors statistinių duomenų ji nėra mačiusi, tačiau galinti patvirtinti, kad „tokių, kurie sa-

ko, jog mieliau važiuos studijuoti į užsienį, šiemet yra gerokai daugiau negu anksčiau”.

Anot jos, su šia problema ji labiausiai susidūrė tada, kai teko šnekėtis su jaunuoliais apie galimybes studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose – juos labiau domino studijų užsienio universitetuose klausimai.

Nors studentai savo pasirinkimą studijuoti užsienyje aiškina įvairiai, vis dėlto, anot jos, labiausiai tokiam žingsniui skatina nuolatinės kalbos apie tai, kad mokslas gali būti mokamas, kad Lietuvoje studijos nekokybiškos, be to, užsienio auštosios mokyklos studentams pasiūlo puikias mokymosi sąlygas.

Lietuvos švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius taip pat sako, kad kol kas nėra tikros statistikos apie tai, kiek jaunų žmonių iš Lietuvos papildoma užsienio universitetų gretas. Nors, anot ministro, tai padaryti yra labai sudėtinga, tačiau sužinoti tikrą demografinę statistiką būtina.

Pasak A. Monkevičiaus, esama netgi tokių duomenų, kad kai kurie užsienio šalių, ypač Europos Sąjungos universitetai, siekia pritraukti gabesnius Lietuvos moksleivius. Tokia būklė, anot ministro, verčia nerimauti ir apgalvoti, kokiais būdais galima šiuos procesus suvaldyti. „Geriausias atsakymas yra kelti Lietuvos mokslo kokybę”, – sako jis.

A. Monkevičius sako, kad ne tik Lietuvos studentai vyksta studijuoti svetur – esą tai būdinga daugeliui užsienio šalių. Pasak A. Monkevičiaus, nieko blogo, kad žmogus studijuoja svetur, o savo ateitį mato Lietuvoje. Ministro teigimu, jeigu pavyktų sutvarkyti Lietuvos švietimo sistemą, darbo rinką, darbo užmokesčių ir daugybę kitų dalykų, žmonės norėtų grįžti į Lietuvą, nes matytų čia savo ateitį.

Imigrantai kelia Australijos ekonomiką

Vilnius, rugsėjo 3 d. (Lietuvians.com) – Australijos imigracijos ir pilietybės ministro Chris Evans išplatintame pranešime spaudai rašoma, jog neseniai gauti duomenys rodo, kad imigrantai šios šalies biudžetui ir ekonomikai atneša šimtus milijonų Australijos dolerių kasmet.

Paskaičiuota, kad 2006–2007 m. imigrantai sumokėjo 536 mln. Australijos dolerių įvairių mokesčių, kitais metais šis skaičius jau buvo 856 mln. Tad po 20 metų specialistai tikisi 1.5 mlrd. Australijos dolerių. Ministro teigimu, naujoji studija išsklai-

do mitus, kad imigrantai vietiniams mokesčių mokėtojams yra našta.

„Itin naudingi ekonomikai yra kvalifikuoti migrantai, mat dirbdami aukštesnėse pareigose ir uždirbdami daugiau pinigų, jie ir mokesčių sumoka daugiau”, – paaiškino Ch. Evans.

Australijos „General Skilled Migration” programa leidžia į šalį imigruoti tiems, kurie turi kvalifikaciją, reikalingą Australijos darbo rinkai. Ministras taip pat pabrėžė tai, kad kvalifikuoti imigrantai padeda Australijos darbdaviams užpildyti darbuotojų trūkumo spragas.

Popiežius priminė žmoniškumo pareigą

Vilnius, rugsėjo 3 d. (Bernardinai.lt) – Sekmadienio vidudienį Šv. Tėvas vadovavo Viešpaties Angelo maldai Kastelgandolo rūmų kieme. Maldos susitikime popiežius priminė emigrantų, visų pirma į Europą vykstančių emigrantų iš Afrikos, patiriamus sunkumus ir priminė vieningumo pareigą.

Žiniasklaida pastarosiomis savaitėmis atkreipė dėmesį į padažnėjusius migrantų iš Afrikos kraštų bandymus persikelti į Europą, į žemyną, kuris teikia viltį pasprukti iš nepalankios, o kartais – net nepakenčiamos padėties giminėje. Tačiau neretai šių migrantų kelionė per Viduržemio jūrą baigiasi nelaimingai, kalbėjo Benediktas XVI.

Popiežius sveikino ir skatino įvairių regioninių, valstybinių ir tarptautinių žinybų veiksmus atsakingai ir žmoniškai spręsti imigraci-

jos keliamas problemas. Emigrantų kilmės kraštų vyriausybės irgi turi jausti atsakomybę, ir ne vien todėl, kad tai yra jų piliečiai, o siekiant pašalinti emigraciją skatinančias priežastis, jau nekalbant apie būtinumą pašalinti visas su ja susijusias nusi-kalstamumo formas.

„Tuo metu Europos šalys, ypač kraštai, į kuriuos emigrantai keliauja, privalo bendrai susitarti ir priimti sprendimus, sukurti struktūras, kurios padėtų atsiliepti į atvykstančių migrantų poreikius”, – kalbėjo Benediktas XVI.

Popiežius sekmadienio vidudienio maldos proga taip pat pasveikino bei palaimino Kubos katalikus, rugsėjo 8 d. pradėsiąs pasirengimo trimetį, skirtą Šv. Mergelės Marijos, Kobre Meilės Motinos, atvaizdo atradimo 400 metų jubiliejui. Jubiliejus bus švenčiamas 2011 metais.

Jaunuoliai kviečiami į JAV karines mokymo įstaigas

Vilnius, rugsėjo 3 d. (ELTA) – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje registruojami jaunuoliai, norintys 2009 metais stoti į JAV sausumos kariuomenės, karinių oro pajėgų, karinių jūrų pajėgų ir pakrančių apsaugos akademijas. Kandidatų registracija vyks iki rugsėjo 25 d.

Iš pradžių jaunuoliai dalyvaus profesinio tinkamumo atrankoje, vėliau bus tikrinama jų sveikata. Atrinktieji kandidatai keletą mėnesių rengsis tarptautiniams SAT ir TOEFL testams, taip pat laikys pagrindinį fi-

zinio pasirengimo testą pagal JAV karo akademijų reikalavimus.

Jaunuoliams, sėkmingai baigusiems JAV karo akademijų ketverių metų programą, bus suteikiamas bakalauro kvalifikacinis ir Lietuvos krašto apsaugos karininko laipsniai.

JAV sausumos kariuomenės, karinių oro pajėgų, karinių jūrų pajėgų ir pakrančių apsaugos akademijose studijuoja jaunuoliai iš įvairių pasaulio šalių, mokslas trunka ketverių metus.

Tyrimas dėl žydų kapinių pateko į aklavietę

Atkelta iš 1 psl. tarnybos abe-jones dėl tokio metodo galimybių miesto teritorijoje.

Geofizinių tyrimų metu nebuvo rasta Šnipiškių žydų kapinių tvoros detalių, todėl šių kapinių ribas teks nustatyti remiantis istorine kartografinė ir archeologine medžiaga. Atliktų geofizinių tyrimų duomenys, kaip sakė LGT direktorius J. Mockevičius, galbūt leis sumažinti aptariamojo galimo kapinių ploto ribas, kadangi daugelyje tirtų vietų nenustatyta jokių pakitimų.

„Geotec” ataskaitoje teigiama, kad tyrimo duomenys neleidžia nustatyti vakarinės kapinių ribos, nes teritorijos dalyje tirtose vietose nepastebėta kapinių buvimo požymių.

„Tačiau neužstatytose, nepadengtose gelžbetonio plokštėmis vietose yra gauta tam tikrų duomenų. Galima teigti, kad bendrovė ‘Geotec’ tinkamai atliko savo darbą”, – pažymėjo J. Mockevičius.

LGT minėtus tyrimus organizavo Vyriausybės pavedimu. Jų tikslas – padėti nustatyti buvusių Šnipiškių žydų kapinių ribas. Bendrovė „Geotec” tyrimus atliko grunto radarais.

Buvo matuojamas įvairaus dažnio elektromagnetinių bangų sklaidimo greitis ir atspindys nuo žemės gelmėse esančių objektų.

Geofizinių tyrimų medžiagą Lietuvos geologijos tarnyba planuoja išnagrinėti iki kitos savaitės pabaigos ir pateikti išvadą Vyriausybei, teigiama Aplinkos ministerijos pranešime.

„Archeologinių tyrimų metu Šnipiškėse ties Vilniaus koncertų ir sporto rūmais žmonių kapų, kapų duobių kontūrų ar su kapų įranga susijusių radinių neaptikta, o surasti kaulų detalės negali būti pateikiami kaip palaidojimai, nes aptikti ne anatominėje padėtyje” – šią Kultūros paveldo departamentui pateiktą tyrimus atlikusių archeologų išvadą išplatino Kultūros ministerija.

„Todėl buvusių Vilniaus žydų Šnipiškių senųjų kapinių ribos išlieka tokios, kokias nustatė Kultūros paveldo departamento Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba”, – rašoma pranešime.

Lietuvos Vyriausybė Izraelio specialistams už tyrimus skyrė apie 350 tūkst. litų.

Aplankykite
www.draugas.org



Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

John McCain yra pasirengęs vadovauti



Respublikonų partijos kandidatas John McCain.

SCANPIX nuotr.

Saint Paul, rugsėjo 3 d. (AFP/BNS) – JAV prezidentas George W. Bush antradienį paragino respublikonus vieningai palaikyti partijos kandidatą John McCain.

G. W. Bush paskelbė, kad J. McCain „žino 2001 m. rugsėjo 11-osios pamokas“, tarp jų – ir būtinybę „toliau pulti“ teroristus, ir pavadino jį didžiausiu Irako karo rėmėju Senate.

„Jis pasirengęs vadovauti šiai šaliai“, – Saint Paul, Minnesota vyksnčiam partijos suvažiavimui per televiziją iš Baltųjų rūmų pareiškė G. W. Bush.

G. W. Bush, kuris įveikė J. McCain atkakloje 2000 m. kovoje už Respublikonų partijos kandidato ir prezidentus statusą, savo kalboje didžiausią dėmesį skyrė apdovanojimais pagerbto Vietnamo karo veterano J. McCain gyvenimo istorijai ir jo kvalifikacijai nacionalinio saugumo srityje. G. W. Bush taip pat pabrėžė traumą, kurią šalis patyrė dėl 2001 m. rugsėjo 11-osios teroro išpuolių.

Prezidentas taip pat pabrėžė nepriklausomą J. McCain įvaizdį, kuris per pastaruosius metus nukentėjo dėl senatoriaus sprendimo pakeisti savo požiūrį svarbiais klausimais, kad jis taptų patrauklesnis pagrindiniams partijos rėmėjams.

„John yra nepriklausomas žmogus, kuris galvoja pats. Jis nebijo jums pasakyti, kai su kuo nors nesutinka“, – teigė G. W. Bush.

Prezidentas, kurio pirmoji kadencija prasidėjo 2001 m. sausį, sakė, jog optimistiškai vertina J. McCain ir jo pasirinktos kandidatės ir viceprezidentus, Aliaska valstijos gubernatūros Sarah Palin galimybes lapkričio 4 d. įveikti demokratų kandidatą Barack Obama.

„Kai debatai bus pasibaigę, visos reklamos parodytos ir ateis laikas balsuoti, amerikiečiai atidžiai išnagrinės kandidatų nuovokumą, patirtį bei politiką ir... atiduos savo balsus už J. McCain ir S. Palin“, – pareiškė JAV prezidentas.

Rusijos vadovai kritikuoja Vakarus

Atkelta iš 1 psl. daugiau paramos. Dabar, V. Putin žodžiais tariant, pagalba yra tiekama „agresoriui“.

Rusijos premjeras nepamiršo ir dar kartą pabrėžti, kad ginkluotų Rusijos karių Gruzijoje nėra – ten neva yra tik 500 rusų „taikdarių“, kurių užduotis – užtikrinti saugumą.

Tuo tarpu Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev Gruzijos vadovą Michail Saakašvili pavadino „politiniu lavonu“ ir pareiškė, kad Maskva jo nepripažįsta kaip prezidento. Rusijos vadovas taip pat apkaltino JAV padėjus sukelti krizę. „Deja, tam tikru metu jie davė M. Saakašvili visišką veiksmų, įskaitant ir karinių, laisvę“, – sakė D. Medvedev.

Kalbėdamas apie tarptautinės bendruomenės perspėjimus, kad Rusija gali būti atskirta, D. Medvedev sakė tokio pavojaus neįsivaizduojantis ir nebijo, kad Rusija gali būti išmesta iš G8 ar santykių su NATO nutraukimo. Tokiu žingsniu neva daugiau

pra-rastų NATO, o ne Rusija.

JAV susilaukė kaltinimų ir iš Rusijos įgaliojotojo asmens NATO Dmitrij Rogozin. Pasak jo, amerikiečiai „verčia“ Baltijos šalis reikalauti griežtesnių apribojimų Rusijai. „Yra aišku, kas yra pralaiminti pusė: Lenkijos prezidento bei jo bendraminčių ir Baltijos valstybių politika“, – pareiškė D. Rogozin. Rusijos atstovas teigė, kad šios šalys elgiasi kaip Washington politikos advokatai ir kenkia bendradarbiavimui.

Nereikia stebėtis dėl tokių Rusijos atstovų pareiškimų – Baltijos šalys ir Lenkija buvo įvardytos kaip aršiausios Rusijos kritikės Europoje.

Tuo tarpu Gruzijai nusprendus nutraukti diplomatinis santykius su Maskva, Rusija uždarė savo ambasadą Tbilisyje, sakė ambasados atstovas. Gruzija antradienį oficialiai nutraukė diplomatinis santykius su Rusija, kuri užėmė dalį jos teritorijos ir pripažino dviejų atskilusių regionų nepriklausomybę.

EUROPA

BRIUSELIS

Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso pareiškė, jog Serbijai 2009 m. gali būti suteiktas kandidatės į Europos Sąjungą (ES) statusas, jeigu šalis įvykdys visas jai iškeltas sąlygas. J. M. Barroso žurnalistams sakė spaudos konferencijoje, kurioje taip pat dalyvavo Serbijos prezidentas Boris Tadič. Tačiau jis pridūrė, jog „tai nėra išsipareigojimas“, nes pirmiausiai turi būti išpildytos sąlygos. Vienas iš pagrindinių į ES siekiančiai įstoti Serbijai iškeltų reikalavimų – besąlygiškai bendradarbiauti su JT Tarptautiniu tribunu buvusiais Jugoslavijai.

KIJEVAS

Ukrainos prezidentas Viktor Juščenko ketina paskelbti veto kai kuriems įstatymams, kuriuos Aukščiausioji Rada priėmė rugsėjo 2 d. Parlamentas priėmė įstatymus, kurie apriboja prezidento įgaliojimus ir išplečia ministrų kabineto galimybes. Kaip pažymėjo V. Juščenko, pagal priimtą įstatymą premjeras skiriamas ne pagal konstituciją, prezidento ir Nacionalinio saugumo ir gynybos tarybos sprendimų „visiškai nepaisoma“. „Vyriausybė lieka be jokios kontrolės, griūva paprasčiausia valdžios pusiausvyra Ukrainoje“, – pažymėjo prezidentas.

BAKU

JAV viceprezidentas Dick Cheney trečiadienį atskrido į Azerbaidžano sostinę Baku, kur dalyvaus derybose energetikos klausimais, o vėliau aplankys dar dvi buusias Sovietų Sąjungos respublikas. Trumpos kelionės metu D. Cheney išreiškė paramą JAV sąjungininkėms Gruzijai ir Ukrainai, kurių santykiai su Rusija smarkiai atšalo dėl Maskvos karinio konflikto su Tbilisiu. Viceprezidentas taip pat dalyvaus ekonomikos forume, kuris vyks Italijoje.

NIKOSIJA

Kipro graikų ir turkų vadovai trečiadienį susitiko oficialiai pradėti

įtemptų, Jungtinių Tautų (JT) remiamų derybų dėl šios prieš tris dešimtmečius padalytos salos suvienijimo. Prezidentas Demetri Christofia ir Kipro turkų vadovas Mehmet Ali Talat, kurie abu laikomi nuosaikiais susitarimo šalininkais, šiemet buvo susitikę penkis kartus. Per susitikimą buvo aptarti procedūrų klausimai, o tikros derybos turi prasidėti rugsėjo 11 d.

AZIJA

ISLAMABADAS

Pakistane buvo bandyta pasikėsinti į premjero Yousuf Raza Gilani gyvybę – į jo automobilį pataikė dvi nežinomų užpuolikų paleistos kulkos, pranešė pareigūnai. Vėliau saugumo pareigūnai sakė, kad įvykio metu premjero tame automobilyje nebuvo. Automobiliai važiavo į Ravalpindžio oro uostą pasitikti premjero.

PIETŲ AMERIKA

PORT-AU-PRINCE

Atogrąžų audra „Hanna“, dėl kurios antradienį Haiityje žuvo mažiausiai 19 žmonių, neša smarkias vėtras ir liūtis į Bahamų salas, o vėliau gali pasukti JAV pietryčių pakrantės link. Sustiprėjusi audra gali virsti viesulu, todėl Bahamų salyno pareigūnai paskelbė pavojų ir pasiruošė atidaryti slėptuves gyventojams pasislėpti nuo viesulo. JAV gelbėjimo tarnybų pareigūnai vis dar užsiėmę pirmadienį per Louisian praslinkusio viesulo „Gustav“ padarinių šalinimu. „Hana“ tapo trečiaja per tris savaites Karibų jūros šiaurės rytų saloms smogusia pražūtinga atogrąžų audra.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV prezidento G. W. Bush administracija skirs apytikriai 1 mlrd. dolerių (apie 2,38 mlrd. litų) paramą, turinčią padėti atstatyti karo nuniokotą Gruziją, pranešė administracijos pareigūnas. Jungtinių Valstijų planuojama skirti pagalba Gruzijai pasieks per kelerius metus. Tbilisis prašo ir kitų šalių pagalbos.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p>	<p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Air Freight</p>	<p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p>	<p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Small Packages</p>	<p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Trucking</p>	<p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.</p>

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Mūsų stalui



Visur valgoma skaniai

Visos pasaulio tautos, priklausomai nuo gamtinių sąlygų, turi savitą maisto gaminimo būdą. Per keliautojus, kraštų užkariautojus prieskoniai ir patiekalai paplito po kitas tautas ir net į platųjį pasaulį.

Kiekviena tauta maistą gamina įvairiai, bet visur skaniai. Tad praverčiau su pasauliu susipažinti ir kulinario akimis.

Gruzija

Šiomis dienomis Gruzijos vardas plačiai skamba per visą pasaulį, bet ne apie tai mes kalbėsime.

Gruzijos krašto žmonės pasižymi ilgaamžiškumu. Ten gyvena daugiausia žmonių, sulaukusių 100 ir daugiau metų. Mokslininkus visada domino šio krašto žmonių gyvenimo būdas, jų mityba. Žinoma, tokiam žmonių ilgaamžiškumui daug įtakos turi šviežias kalnų oras, palankios gamtinės sąlygos. Gruzijos kraštas, nors ir nedidelis, bet labai turtingas gamtos turtais: čia iškasamas auksas ir kiti brangūs metalai. Dėl palankių subtropinių sąlygų Gruzijoje auga įvairūs citrusiniai vaisiai, vynuogės, arbatmedžiai, riešutmedžiai, įvairiausi prieskoniai, tropinių kraštų daržovės, auginamas tabakas, ryžiai, dėl mažų žemės plotų mažiau auginama kukurūzų ar kviečių. Gruzija garsėja natūraliais mineraliniais kalnų vandenimis.

Jau nuo seniausių laikų gruzinai vertėsi prekyba. Tad patarlėje sakoma, kad kur gruzinas praėjo, ten žydas neturi ką veikti. Dėl tokių prekiaavimo ypatybių, jiems nesisekė bendrauti ir Gruzijoje žydų gyvena labai nedaug, vos 1,2 proc. Tačiau didžiausią neapykantą gruzinai turi ir visados turėjo rusų tautai. Ir ne be pagrindo, nes nuo seno, jau pradėdant caro laikais, jie nešė rusų okupacijos jungą. Rusai veržėsi į šį turtingą kraštą dėl gamtos išteklių, dėl gražios Juodosios jūros pakrantės, visais laikais jie čia statėsi prašmatnias kurortines vilas. Net ir tarybiniais metais gruzinai nepaisė jokių įstatymų. Jie sakėdavo, kad jie už kalnų ir įstatymai jiems negalioja. Taip gruzinai laisvai rusų laikais pre-

kiavo daržovėmis, prieskoniais, važinėjo po visas kitas respublikas, todėl ir buvo turtingiausi.

Gruziniai kalnuose augina avis, ožkas, vištas. Kiekvieno gruzino namuose maišuose stovi įvairūs riešutai, razinos, palubėse iškabintos brangios dešros, palei lauko sieną išrikuotos medaus puodynės, o priešingame kampe – vėl maišai, bet jau su įvairiomis kruopomis. Kiek čia gėrybių – sūdyti ir rūkyti gaminiai, kalnai džiovintų erškėtrožių, pynės svogūnų, virtinės raudonųjų karčiųjų pipirų ir kitokių prieskonių.

Gruzinių simbolis – vienoje rankoje durklas, o kitoje vyno taurė. Taip jie išreiškia savo vaišingumą, kad draugą jis sutiks su taure, o priešą su durklu. Jie labai vaišingi ir negali šio vaišingumo atsisakyti, nes pasidarysi priešu.

Kaukaze visi vynai numeruoti. Jei paimsite 22 numerio vyną, tai bus „Cinandalis“. Numeriai padeda lengviau susigaudyti, kaipgi kitaip suprasi vingrų gruzinių raštą. „Mūsų, gruzinių, abėcėlė šešiais šimtmečiais senesnė už slavų. Tai pravartu kiekvienam žinoti“, – sako gruziniai. Gruziniai labai didžiuojasi savo vynais, kalnais ir savo raštu.

Gruzinės moterys, panašiai kaip ir arabų tautų, daugiau rūpinasi namais. Tad jos labai geros šeimininkės, o visa kulinarijos išmintis perduodama iš kartos į kartą.

Šašlykų negalima priskirti vien tik gruzinams, nes jie plačiai paplitę po visą Kaukazą, arabų tautas ir tuos kraštus, kuriuose pirmenybė teikiama avių auginimui, tad tikri šašlykai yra tik iš avienos. 1858 metais Alexandre Dumas, keliaudamas po Kaukazą, taip susižavėjo šašlykais, kad grįžęs į Paryžių gyrėsi valgęs labai skanų patiekalą, kurį lengva pasidaryti. Jis pats kepdavęs mėsą ant laužo, o šašlykus suverdavo ant grūstuvų šautuvui valyti. Taip nuo jo laikų paryžiečiai sužinojo apie Kaukazo šašlykus.

Kaukazo šašlykai

1,1 sv. (500 g) minkštos avienos, druskos, pipirų,

žiedais supjaustytų ropinių svogūnų,

2 skiltelės česnako, aliejaus,

7 oz. (200 g) pomidorų,

petražolių lapelių,

svogūnų laiškų,

acto.

Aviena supjaustoma gabaliukais, truputį pamušama, jei storesnis gabaliukas, ir šiek tiek palaikoma iš aliejaus, svogūnų, pipirų druskos, acto, sukaptų česnaku pagamintame marinate. Paskui ji sumaustoma ant išmų pakaitomis su svogūnų ir pomidorų griežinėliais. Kepama ant medžio žarijų. Šašlykai į stalą patiekiami su ryžių koše.

Pastaba: paruoštą mėsą marinate, šaltai, galima laikyti net kelias paras, nuo to mėsa bus tik sultingesnė ir trapesnė. Tik ilgiau laikant, negalima į marinatą dėti druskos, nes mėsa pasidarys kieta.

Prie šašlykų atskirai tiekiamos nuplautos šviežios daržovės: svogūnų laiškai, aitrūs pipirai. Gruziniai prie kiekvieno valgio vartoja tik šviežias daržoves ir visados užsikanda aštriu pipiru. Dėl to jie esą yra sveiki, retai kreipiasi į daktarus, nes pipiruose daug vitaminų B6 ir B12.

Gruzinės nepaprastai skaniai paruošia vištienos patiekalus. Jos pirmiausia viščiuką apkepina aliejuje, paskui puode jį troškina su razinomis ar vynuogėmis, riešutais. Padažą paruošia su raudonuoju vynu.

Viščiukas „Tabaka“

Mažas viščiukas (cornish hen),

šaukštas sviesto,

šaukštas grietinės,

druskos,

skiltelė česnako,

salotų lapų.

Viščiukas nuvalomas, išdarinėjamas, nuplaunamas, išilgai perpjovus jo krūtinėlę, suplojamas ir pamušamas muštuvėliu. Kojelės sukišamos į „kišenėles“. Mėsa iš abiejų pusių pasūdama, įtrinama grietine, įdedama į keptuvę, paslegiama ir kepama, kol užsideda šviesiai rusva plutelė. Prie viščiuko patiekiami ryžiai, smulkiai sukaptas česnakas ir salotų lapai.

Gruzijoje prie viščiuko „tabaka“ atskirai paduodamas „tkemali“ padažas. Jis gaminamas iš slyvų. Slyvos išverdamos, pertrinamos ir sumaišomos su baziliku, kindza (specialus gruzinių prieskonis) česnakais bei maltais raudonaisiais pipirais. Padažas turi būti aštrus.

Armėnijoje valgoma panašiai kaip ir Gruzijoje. Jie taip pat teikia pirmenybę avienos mėsai. Tačiau armėnų tauta, ištisus šimtmečius kovojusi su turkais, daug ką pasisavino iš jų. Armėnų virtuvėje yra jaučiamas turkų palikimas. Jie kepa tokius patiekalus duonos paplotėlius ant žarijų. Plačiai paplitę armėniški paplotėliai su mėsos įdaru. Mūsų lietuviškose delikatesų parduotuvėse rasime čeburekų. Tai armėniški paplotėliai su mėsos įdaru.

Čeburekai

2,2 sv. (1 kg) avienos,

0,7 sv. (325 g) svogūnų,

nepilnas šaukštas druskos,

pipirų,

grietinės arba 2–3 stiklinės mėsos

sultinio su trupučiu acto,

riebalų.

Tešlai:

2 stiklinės miltų,

vienas kiaušinis,

pasūdyto vandens,

2 valgomi šaukštai varškės arba šaukštas grietinės.

Užminkoma tešla, pridengiama drėgna servetėle, kol paruošiamas mėsos įdaras.

Mėsa labai smulkiai sukapojama ar sumalama mėsmale. Į ją įdedama smulkiai supjaustytų svogūnų, įberiama druskos, pipirų, įpilama truputį vandens. Viskas gerai išmaišoma. Mėsa turi būti riebi.

Tešla plonai iškočiojama ir supjaustoma norimo dydžio kvadratais. Į kiekvieną iš jų dedamas įdaras, o lakštas perlenkiamas taip, kad pasidarytų pusmėnulio forma. Kraštai gerai užspaudžiami. Verdama įkaitintame aliejuje arba gilioje keptuvėje kepami taip, kad jie būtų aliejaus apsemti. Paruoštus čeburekus galima kepti orkaitėje. Tada formos dugną pabarstysime miltais ir sudėję čeburekus aptepame juos išplaktu kiaušiniu. Juos galima patiekti su aštriu padažu.

Uzbekų, tadžikų, kirgizų tautos daugiausia gyvena klajoklišką gyvenimą. Šios tautos ilgai kariavo su mongolais, turkais, tad jie perėmė nemažai šių tautų palikimo. Šios tautos daugiausia musulmonų tikėjimo, augina avis, arklius, kuriais keliauja stepėmis. Žinoma, yra miestų ir sėslių gyventojų. Miestų architektūroje atsispindi senovė, daug išlikusių senovinių pastatų, prie kurių labai nesiderino rusų laikais pastatyti pigūs daugiabučiai.

Vokietis keliautojas apie kirgizus taip rašė: „Jiems nieko nėra skaniau už aviėną. Jie sėdi grupėmis apie šventinį dubenį su geriausiais mėsos gabalais. O paskui dar visiems paduodama mediniuose dubenėliuose labai riebaus, ypač gardaus sultinio“. Autoriaus išvada tokia: „Tauta, kuri anksčiau maitinosi vien mėsa, riebalais ir rūgusiu pienu, kuri daug vėliau ėmė naudoti grūdines kultūras, kuri ir šiandien beveik nevalgo duonos, tauta, kuri pirkdavo iš kaimynų bene tik arbatą, tokia tauta savo egzistavimu, be abejo, paneigia susiklosčiusią nuomonę, kad valgyti daug mėsos nesveika, nes sunku surasti sveikesnę tautą, negu kirgizai.“

Šių tautų žmonės geria kumelės pieną – kumysą. Iš jo gamina varškę, sūrį. Valgo taip pat daug arklienos mėsos, geria kupranugarių pieną.

O štai kaip kirgizai gamina sausą varškę.

Kurutas – sausa varškė

4 puod. (1 litras) šviežio pieno,

2 šaukštai rūgusio pieno.

Šviežias pienas užvirinamas, atvėsinaamas iki 77–86 F (25–30 C), užraugiamas rūgusiu pienu ir pastatomas šiltai. Kai visas pienas susitraukia, jis atsargiai išpilamas į kelis kartus sulenkta marlę. Nutekėjus išrūgoms, masė sunyvojama į marlę ir 5–6 valandoms paslegiama. Paskui varškė šiltoje vietoje 95 – 104 F (35–40 C) išdžiovinama. Kurutas išsilaiko mėnesį ir ilgiau.

Uzbekiškas plovas

Nors plovą uzbekai laiko savo tautiniu patiekalu, tačiau jis pas juos atkeliavo iš Turkijos. Uzbekai jį gamina savitu būdu.

14 oz (400 g) ryžių,

8 7/8 oz (250 g) avienos,

3,5 oz (100 g) riebalų,

17 3/5 oz (500 g) morkų,

2–3 galvutės svogūnų,

druskos, juodųjų arba maltų raudonųjų pipirų.

Nukelta į 9 psl.



BALTOJI KNYGA

(Nūdienės Lietuvos šviesuolių mintys apie Lietuvą ar jos ateitį)

Nr. 25

Leonidas DONSKIS

Reikia keisti bendrąją šalies atmosferą. Kažką daryti su informacine erdve, kuri kasdien Lietuvą vaizduoja kaip kosminės katastrofos ištiktą šalį. Juk neįmanoma gerai jaustis šalyje, kurioje socialinė patologija, smurtas, kriminalinės kronikos ir politiniai skandalai traktuojami daug rimčiau ir pagarbiau nei intelektualinis gyvenimas ir kultūra. Dar linksmiau darosi, kai išgirsti, kad TV ir spaudos bosai su šventu įsitikinimu įrodinėja, kad tai ir yra tikrasis medijų demokratizmas. Aš pats išvykęs į konferenciją ar dėstyti užsienyje nuolat mėgaujuosi Vakarų šalių spauda ir televizija – ypač britų. Kažkas yra aiškiai išsiderinę mūsų viešojoje erdvėje. Joje Lietuva atrodo gan nepatraukliai. Gerai, jei nekreipi dėmesio į kreivų veidrodžių salę ir gyveni autentiškais dalykais – nuostabių Lietuvos teatrų, jos gera literatūra, daile ir akademinė muzika. Bet ką daryti, jei neturi kur saugiai pasislėpti nuo tos brukamos destrukcijos ir tavo jauseną aktyviai veikia bei formuoja šalies viešasis gyvenimas arba išplitęs socialinių santykių modelis? Tada liūdina. Mes turime kažką daryti iš esmės keičiant bendrąją šalies sociopolitinę ir sociopsichologinę atmosferą. Kita vertus, reikia savo jaunus žmones laikyti žmonėmis, o ne statistiniais vienetais. Juk mūsų politikai iki šiol domisi tik senjorais – aktyviai balsuojančiais pagyvenusiais žmonėmis, o ne jaunimu.

Erika DRUNGYTĖ

Tegul migruoja. Pasižvalgo po pasaulį. Ne tokie jie žvėrys, kad vien pinigų išsikibę gyventų. Juk sakiau, nėra įstatymų, reguliuojančių žmogaus savimonės procesus.

Lietuvą reikia apversti aukštyn kojom. Nežinau, kokio sukretimo reikia, kad visi atsitokėtų. Ir kur šios aklumo, kurtumo, nebylumo ligos pradžia? Pasekmes galima taisyti, kai suvokiamos priežastys. Kas man atsakys, kodėl lietuviai taip nemyli

vieni kitų? Kodėl visą laiką visi yra tarsi kovinės parengties būsenos?

Iš kur ta baimė, gimdanti smurtą? Gimdanti naująjį lietuvį? Aš nežinau... Aš pasiduodu... Mano galva veikia atvirkščiai šiandienos dėsniams.

Jurga IVANAUSKAITĖ

Apie Valstybės strategiją šiuo klausimu man sunku kalbėti, nors šiaip lyg ir viskas aišku: darbo vietos pagal išsilavinimą, aukšti atlyginimai, gyvenamasis plotas ir t.t. Tačiau pirmiausia turėtų būti puoselėjama pagarba žmogui, jaunam žmogui, taip pat ir žmogui-vaikui. Kol į mažuosius ir jaunuosius Lietuvos piliečius bus žiūrima tik kaip į abstrakčią „žmogiskąją masę“, kurią neva gali formuoti kaip tinkamas, tol ši masė lyg gyvsidabris atskirais individais sklisis šonus tolyn nuo „formuotojų“ rankų ir nelengva bus ją atgal sugrąžinti. Jaunimas taip pat kuo puikiausiai mato, kokia Lietuvoje šiandien klesti nepagarba, netgi panieka senam žmogui, ir nors gal tai nėra sąmoningas argumentas emigruoti ar iš emigracijos negrįžti, bet kas gi nori senatvėje būti vos ne jėga stumiamas kuo greičiau iš gyvenimo pasitraukti į mirtį.

Leonarda JEKENTAITĖ

Jaunimas neįpratęs kentėti kaip vyresnės kartos žmonės, o perspektyvų nemato. Kam gali patikti banditiškas nesiskaitymas su žmonėmis, toleruojamas visais lygiais, kai net universitetų vadovybė – inteligentai – leidžia sau išsimokėti milžiniškus atlyginimus, kai jų kolegos lieka skurdžiais, tai ką kalbėti apie padurumą ir teisingumą kitose srityse.

Jaunimas turi matyti, kad už gerą darbą galima gauti teisėtą gerą atlygį, kad į politiką ateina tik tokie žmonės, kurie yra pelnę visuomenės pasitikėjimą, kad Lietuvoje esama perspektyvos saugiai įsikurti, turiningai gyventi ir pagaliau sulaukti orios senatvės. Uždaras ratas...

Bus daugiau.



Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C. VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D. AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D. KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

**Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500**

XIII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas kviečia į Pietų Ameriką

Atkelta iš 2 psl.

XIII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas prasidės Buenos Airėse, kur gruodžio 22 dieną įvyks oficialus renginio atidarymas, Argentinoje jaunimas atšvės ir Kūčias bei Kalėdas. Programos dalis vyksianti šioje šalyje pavadinta turistine.

Daugiau informacijos apie XIII

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą rasite www.kongresas.org. Organizatoriai primygtinai kviečia pasinaudoti puikia proga ne tik aplankyti iškart tris Pietų Amerikos šalis, bet ir puikiai praleisti laiką ir užmegzti ryšius su viso pasaulio lietuvičiais.

Deimantė Dokšaitė
lietuviams.com

Visur valgoma skaniai

Atkelta iš 8 psl.

Mėsa supjaustoma nedideliais, 0,35–0,5 oz (10–15 g) kubeliais ir su trupučiu vandens apkepinama riebaluose, kol beveik suminkštėja. Svogūnai supjaustomi smulkiais griežinėliais, sudedami į mėšą ir pakepinami. Morkos sutarkuojamos burokine tarka, sukrečiamos į puodelį ir 10–15 min. patroškinamos. Gausiai pasūdoma ir pabarstoma pipirais. Galima įpilti truputį vandens. Morkos sumaišomos su mėsa.

Perplauti ryžiai, užpilami vandeniui ir paviršius sulyginamas. Kai ryžiai sugeria vandenį, jų viduryje padaroma nedidelė duobelė, į kurią įpilami 2–3 šaukštai karšto vandens. Produktų jokiū būdu negalima maišyti. Plovias verdamas ant mažos ug-

nies 20–25 min. dangčiu uždengtame puode. Paskui kauburėliu sukrečiamas į pusdubenį, ant viršaus sudedami mėsos gabalėliai su morkomis.

Prie plovo uzbekai paduoda šviežių salotų: pomidorų, svogūnų arba ridikų.

Pastaba: stengiuosi skaitytojams pateikti kitų tautų patiekalų tokius receptus, kuriuos mes jau pažįstame, esame susipažinę su jų skoniais ir ne vieną išbandę.

Prašau rašykite man savo patarimus ir siūlykite savus receptus. Mielai jais pasidalysiu su mūsų skaitytojais.

Paruošė: **Nijolė Nausėdienė**
nausediene@aol.com



MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIJO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.,
išskyrus savaitgalius, klausykite
seniausios Amerikoje lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

PARDUODA

Parduodami du sklypai **Širvintų rajone**, 46 km nuo Vilniaus. Ideali vieta privačiam poilsiui. Abejuose sklypuose yra elektra, geras privažiavimas. Skambinti tel. +370-656-56546 arba rašyti el. paštu puraniene@gmail.com

IŠNUOMOJA

Išnuomojamas 4 kamb. butas
su baldais. Kedzie ir 66 pl.
Naujasniame name.
Tel. 708-656-6599

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

POETĖS GRAŽINOS TULAUSKAITĖS ATMINIMUI

(100-jų gimimo metinių proga)

EDVARDAS ŠULAITIS

Visai neseniai – rugpjūčio 20 dieną – sukako šimtas metų, kai gimė poetė Gražina Tulauskaitė-Babrauskienė. Ši pasaulį išvydusi Lekėčiuose, Šakių apskrityje, poetė amžinybėn iškeliavo toli nuo gimtinės – Putnam, CT 1990 m. balandžio 8 d.

Kai jos paprašė parašyti autobiografiją, kūrėja paruošė trumputį, poros sakinių tekstuką. Jis skambėjo taip: „Gimiau ir mirsiu XX šimtmety. Labiausiai mėgstu liūdnas dainas, smuiko raudą, rudens spalvas ir audrą.“

Tačiau iš tikrųjų tai yra tik krislelis to, ką ji galėjo parašyti. Jos kūrybinei ir visuomeninei veiklai suminėti reikėtų stambios monografijos, kuri kažin ar kada išvys dienos šviesą, panašiai kaip ir paskutiniai eilėraščiai, netilpę į jos penkias poezijos knygas.

Apie G. Tulauskaitės kūrybą ir jos veiklą iki šiol išleista (1999 m., Kaune) tik 60 puslapių knygelė, paruošta Maironio literatūros muziejaus Kaune darbuotojos Virginijos Paplauskienės, kurią gerokai anksčiau gavome iš jos sudarytojos. Norint daugiau sužinoti apie šią žymią poetę reikia keliauti į Lituanistikos tyrimų ir studijų centrą Čikagoje, kurioje yra jos archyvinė medžiaga. Kopijos yra saugomos Maironio lit. muziejuje Kaune.

90-mečio minėjimas gimtuosiuose Lekėčiuose

V. Paplauskienės rūpesčiu poetės gimtinėje Lekėčiuose 1998 m. rugpjūčio viduryje buvo surengtas poetės 90-mečio minėjimas. V. Paplauskienė jame skaitė pagrindinį pranešimą apie poetę, jos kūrybą deklamavo vietinės mokyklos mokiniai. Trumpai apie sukaktuvininę kalbėjo ir šių eilučių autorius (E. Šulaitis – red. pastaba), ilgametis jos kaimynas Cicero, IL.

Paskaitoje V. Paplauskienė apie G. Tulauskaitę kalbėjo: „Ji mėgo rudens deginančias spalvas, o klevas buvo jos simbolinis medis. Nuo mažens tėvų namuose klausydavosi smuiko raudos, pati grodavo. Tulauskų šeimoje vykdavo koncertai – tėvas ir brolis jausmingai griežė, suvirpindami visas širdies kerteles. Po brolio mirties smuikas buvo paslėptas. Gražina jautriai išgyveno artimo žmogaus netektį. Ir tai buvo ne viena skaudi banga, liūdesiu užliejusi jos širdį. Audrų gyvenimas nešykštėjo ir vėliau. Antrojo pasaulinio karo vėtra nubloškė į Vakarus. Keturiasdešimt šešeri metai praleisti svetimose, nemielose žemėse. Buvo sunku susitaikyti su mintimi, kad išsvajotoji Tėvynė liko toli. O ten – gimtieji namai, liūdentys tėvai...“

Pakrikštyta medinėje Lekėčių bažnyčioje

Mažoji Gražina buvo pakrikštyta medinėje Lekėčių bažnyčioje, kurioje ir po 90 metų vyko pamaldos už a. a. Gražinos sielą. Ją pakrikštijo jos dėdė kun. Justinas Staugaitis, vėliau turėjęs nemažai įtakos būsimos poetės ir jos tėvų gyvenime. Iš Lekėčių visa Tulauskų šeima persikraustė į Kauną, kur Gražina baigė „Aušros“ gimnaziją (1926 m.), o vėliau – iki



Gražina Tulauskaitė-Babrauskienė Vytauto Maželio nuotr.

1931 m. – Vytauto Didžiojo universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Pabaigusi studijas mokytoja-vilkijoje, vėliau – „Aušros“ gimnazijoje.

Pradėjo kurti 1924 m.

Gražina kūrybinį kelią pradėjo gana anksti – dar būdama „Aušros“ gimnazijos suole. Jos pirmosios eilės buvo išspausdintos 1924 m., studijų metais universitete ji priklausė „Šatrijai“, studentų literatūrai draugijai, pradėjo dalyvauti literatūros vakaruose, juose būdama vienintele moterimi poete.

1932 m. buvo įkurta Lietuvių rašytojų draugija. Gražina buvo vienintelė moteris, išrinkta į jos pirmąją valdybą. Kartu su kitais organizuodavo literatūros vakarus, važinėjo su jais po Lietuvą. „Jos poezija subtili, kamerinė, muzikali. Eilėraščiuose atsiskleidžia mylinti ir meilės trokštantanti moteris“, – taip apie jos kūrybą rašė jau minėta V. Paplauskienė.

1934 m. pasirodė pirmoji šios autorės poezijos knyga „Paklydę žodžiai“. O prieš pasitraukimą iš Lietuvos, 1944–aisiais išspausdinta ir antroji – „Vėjo smuikas“. Tada su vyru Benediktu Babrausku (gimusi 1910 m. Šiauliu apskr.) bėgo nuo tarybinės Rusijos. Iš pradžių apsistojo Austrijoje, po karo persikėlė į Vokietiją. Apsistojo Ravensburg stovykloje, kur 1945–1949 m. abu mokytojavo tos vietovės lietuvių gimnazijoje, taip pat dalyvavo pabėgėlių literatūrinėje veikloje. Ten gimė ir jų vienintelis sūnus Vytenis. Be to, spausdino savo kūrybą Vokietijoje leidžiamoje lietuviškoje spaudoje. Ten parašytieji eilėraščiai buvo išleisti jau atvykus į Dėdės Semo žemę 1951–aisiais, rinkinyje, pavadintame „Po svetimu dangumi“.

Teko gyventi poetės kaimynystėje

Gražina Tulauskaitė į JAV atvyko 1949-aisiais ir apsigyveno Cicero, IL. Ilgus metus eilučių autorius gyveno jos ir vyro Benedikto kaimynystėje. Čia jie augino sūnų Vytenį, kuris atmintinai mokėjo šimtus lietuvių poetų eilėraščių. Deja, suaugęs ir

išvykęs studijuoti su tėvais jokių ryšių nepalaikė, net neatvyko į jų laidotuves.

Gyvendami Cicero jie mokytoja-vokietinėje mokykloje (vyras – ir amerikiečių gimnazijoje). Taip pat ji vadovavo ir Cicero lietuvių bibliotekai. Nemažai bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje.

1957 m. išėjo ketvirtoji poetės knyga „Rugsėjo žvaigždės“, už kurią jai buvo paskirta Lietuvių rašytojų draugijos, kuriai vadovavo jos vyras B. Babrauskas, premija.

Paskutinioji knyga „Vakarė banga“ buvo išleista 1968 m. Ji buvo kiek stambesnė nei pirmosios. 1969 m. netikėtai amžinybėn iškeliavo Gražinos vyras Benediktas. Šis įvykis pakirto poetės kūrybinę veiklą, po to ji, atrodo, mažai laiko skyrė poezijai, nors dar vykdavo į lietuviškus renginius.

Vėliau krito į nevilgtį, gyveno prižiūrima savo ilgamečių draugų ciceriečių Teodoros ir Antano Zailskų. Savo paskutinius gyvenimo metus praleido Putnam seserų vienuolių prižiūrimuose senelių namuose. Ten ji ir mirė 1990 m. balandžio 8 d., palaidota šalia savo vyro Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje.

Veltui čia ieškotume jų paminklo: jis nepastatytas, yra tik paminklinė lentelė, ant kurios kairėje pusėje parašyta: „Poetė Gražina Tulauskaitė-Babrauskienė, 1908-1990“. Dešinėje – „Rašytojas, liter. kritikas Benys Babrauskas, 1910-1969“.

Pabaigos žodis

Daug apie šią poetę būtų galima prirašyti. Daug metų šalimais gyventa, kasdien bendrauta, kartu į lietuviškus renginius važinėta. Tačiau dabar jau viskas pasilikę praeityje.

Kartais reikia pagalvoti, norint atkurti anų dienų susitikimus, pokalbius. Išlikę tik kai kurie prisiminimų fragmentai, ir jie gal po metų kitų išdils iš atminties. Juk per beveik 60 Amerikoje praleistų metų yra tekę bendrauti su gera šimtaine mūsų kūrėjų, kurių dauguma jau iškeliavę amžinybėn. Niekas jų atminimui, jokių minėjimų bei kitokių prisiminimų renginių neberengia.

Gera, kad dar jie prisimenami tėvynėje. Smagu girdėti, kad poetės Gražinos Tulauskaitės-Babrauskienės šimtmečio gimimo proga Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje (Gedimino pr. 51, Vilnius, 5 a.) nuo liepos 1 d. iki rugsėjo 3 d. veikė šią poetę menanti paroda.

Baigiant šį kuklų poetės Gražinos Tulauskaitės prisiminimą pacituosiu jos gerokai anksčiau parašytas mintis – kas yra poetas: „Poetas yra žmogus, kuris vaikščioja pajūryje. Jis pirmas ten pasveikina tekančią saulę ir vakare ją nuvargusių palydi su daina. Naktį jis klausia žvaigždžių buriamųjų žodžių ir išpėja mėnulio šypsenos paslaptį. Jis supranta, kuo skundžiasi jam žolė po kojomis, ko dejuoja žvirgždo akmenėliai, ką šnabžda sudžiūvęs, ant tako nukritęs pušies spyglys...“

Taip, iš tikrųjų – visa tai, ką ji rašė, buvo tiesa. Tačiau jai buvo labai sunku gyventi tokiam krašte ir tarp tokių žmonių, kurie apie poetus ir poeziją nelabai norėjo girdėti. Bet tai, žinoma, buvo visų šiame krašte gyvenusių arba dar tebegyvenančių kūrėjų problema, nes čia kasdieninė svajonė – kaip užsitikrinti sau kuo geresnę ateitį. Tada klausytis, ką kalba žvaigždės, nelieka nei jėgų, nei noro. Tokioje situacijoje gyvendama, palūžo ir poetė Gražina.

Grožinės literatūros konkursas

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga Lietuvos vardo pirmą kartą Kvedlinburgo analuose 1009 metais paminėjimo proga ir tūkstantmečio jubiliejui pagerbti skelbia romano konkursą.

Skiriamos trys premijos:

I – 5,000 dol.

II – 3,000 dol.

III – 2,000 dol.

Tema kūrėjams: „Lietuvai – tūkstantis metų!“ (Mes didžiuojamės tūkstantčio metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra)

Laikas: Paskutinė kūrinių išsiuntimo data oro paštu – 2009 m. birželio 30 d. Prašome nelaukti ir kūrinius siųsti anksčiau.

Kūrinius siųsti: ALTS, Konkursui

2711 West 71 st Street

Chicago, IL 60629

USA

Teksto paruošimas: Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažiau 200 puslapių, parašytas spausdinimo mašinėle arba kompiuteriu, parašytas slapyvardžiu. Slapyvardis turi būti užrašytas ant atskiro užklijuoto voko, į kurį reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adresu, telefonu ir fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vokus bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai negražinami.

Vertinimo komisija: Danutė Bindokienė, dr. Jonas Jasaitis, Petras Pavilionis, Stasė Petersonienė, Vytautas Volertas

Premijų įteikimas:

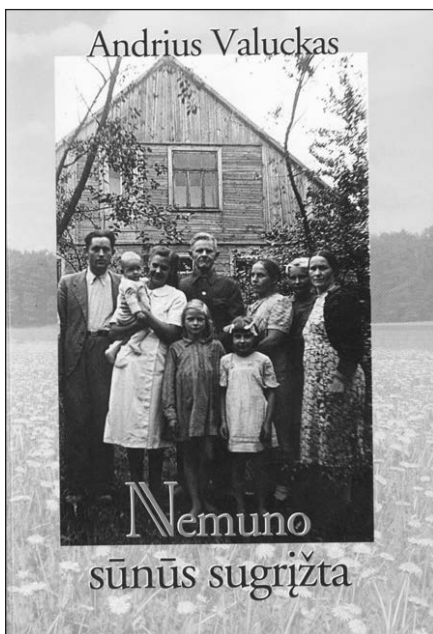
Lietuvių literatūros šventėje Čikagoje, JAV, Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės metu.

Tel. pasiteiravimui: 773-776-3399 („Dirvos“ redakcija). Fax.: 773-776-7059.

ANDRIUS VALUCKAS – IŠ AMERIKOS SUGRĮŽĘS NEMUNO SŪNUS

vytautas žeimantas

Dienos šviesą išvydo įdomi knyga: Andriaus Valucko „Nemuno sūnus sugrįžta“. Knygos autorius kilęs iš Stulgių kaimo prie Plokščių, po karo apsigyveno Amerikoje. Apie A. Valucko gyvenimą JAV rašė jį gerai pažinojęs V. Valys rašė: „Atvykęs Amerikon, apsigyveno ir visuomeninį darbą dirbo Detroite, Mich. Vėliau persikėlė į Roswell, N.M.“.



Andrius Valuckas (1905-1976) savo laiku buvo gana garsus žmogus: žinomas agronomas, Lietuvos ir išeivijos žurnalistas, rašytojas, politikas. Deja, ši Andriaus Valucko kūrybos rinktinė pasirodė po jo mirties. Knygą sudarė ir spaudai paruošė žurnalistas ir poetas Antanas Adrijonas.

Andrių Valucką ir Antaną Adrijoną skiria dešimtmečiai, o jungia bendra tėviškė: Šakių kraštas, gimtosios panemunės. Jungia ir didelis noras garsinti gimtąjį kraštą.

Andriui Valuckui likimas skyrė sunkią, kartais ištis nepakeliamą žmogaus dalį. Nuo jaunumės jis gilinosi į socialinę aplinką, žmonių bendruomenės sandarą, pasaulio evoliuciją. Tai vertė jį gyvenime ir istorijos šaltiniuose ieškoti atsakymų į klausimus, kurie konfliktų ir prieštaravimų kupiname jo laikmetyje buvo ypač aktualūs.

„A. Valucko žurnalistinis ir literatūrinis palikimas rodo, kad jis buvo nekonfliktiškas, tolerantiškas, bet kompromisų neieškantis tų laikų inteligentas. Jis nėjo į kompromisus nei su savo sąžine, nei su aplinka, kuri jį supo. Gal todėl jis neįtikėjo nė vienai valdžiai: jį kalino smetoninis režimas, stalininiai ir hitleriniai okupantai, jam teko pergyventi keletą mirties bausmių ir nuosprendžių iki gyvos galvos, o galiausiai – trauktis iš gimtojo krašto. Ir tai jo nepalaužė. A. Valuckas išliko žmogumi, iš kurio gyvenimo verta daug ko pasimokyti.“ – rašo knygos pratarėje Antanas Adrijonas.

Jau mūsų dienomis kalbėdamas apie save, o apibendrintai – ir apie mus visus, kunigas Ričardas Mikutavičius sakė: „Tebeieškau gyvenimo visumos...“. Skaudžiai ir sunkiai tos „gyvenimo visumos“ ieškojo ir Andrius Valuckas. Į tas paieškas jį stumė stūmė aktyvus politinis darbas, į kurį visa galva jis pasinėrė praėjusio amžiaus ketvirtajame dešimtmetyje.

Politinio gyvenimo sukuryje jis buvo Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungos generalinis sekretorius, jos atstovas VLIK-e (1938-1940 ir 1944-1946 metais), „Lietuvos žinių“, „Varpo“ laikraščių vyr. redaktorius.

Dalyvaudamas Lietuvos politiniame gyvenime, A. Valuckas daug kūrybinių pastangų dėjo žmonijos istorijos pažinimui. Šie ieškojimai jį vedė į antikos, viduramžių ir naujuosius laikus. A. Valuckas studijavo pasaulio literatūrą, jos istoriją, mokslo ir meno tendencijas. Šie tyrinėjimai jam teikė daug medžiagos kvalifikuotiems straipsniams spaudoje, politinėms diskusijoms. Tie darbai jį darė pasaulio istorijos tyrinėtoju, o gilinimasis į žmonijos socialinę raidą, politinį gyvenimą – to laiko metraštininku. Jo politinė publicistika įamžino to laiko Lietuvos politinių partijų istoriją.

Plunksnos Andrius Valuckas nepaleido nei gyvendamas Lietuvoje, nei išeivijoje. Žemės ūkio temomis jis rašė į „Žemės ūkį“, „Ūkininko patarėją“, „Lietuvos ūkininką“. Politiniais ir visuomeniniais klausimais jo rašinius spausdino „Draugas“, „Varpas“, „Naujienos“, „Keleivis“, „Sėja“, „Kultūra“.

Knygoje yra atskiras skyrius „Andriaus Valucko knygos“. Čia įdėtas Andriaus Valucko romanas „Netikėtas šūvis“, kurį Kauno „Varpo“ spaustuvė išleido 1935 metais.

Apie šį romaną Andrius Valuckas rašo: „Autorius bus labai patenkintas, jei šis darbas patarnaus tautiečiams, primindamas herojiškas kovas ir šviesiais idėjais, kuriomis buvo atkuriamą nepriklausoma Lietuva“.

Andriaus Valucko knyga „Kolektyvinė tironija“ buvo išleista 1943 metais. Ją 15,000 tiražu išspausdino Marijampolės „Šešupės“ spaustuvė.

Jos prakalboje autorius rašė: „Bolševizmas yra ateistinė utopinė religija, socializmo sekta, kurios tėvas yra materializmo filosofija, o motina – revoliucija. Bolševizmas, anot autoriaus, subūrė žmonių būrį, „kuris savo pataloginiu fanatizmu griovė visą senąjį režimą, naikino jo žmones, kad jo vietoje pastatytų daug kartų žiauresnį ir beprasmiškesnį savo režimą.“

Trečioji Andriaus Valucko knyga – „Nemuno sūnus“. Šis dviejų dalių romanas pasirodė Čikagoje 1960 metais. Romano veiksmas plėtojasi prieškarinėje Lietuvoje, Zanavykijoje, jo herojai – ūkininkai.

Knygos sudarytojas nemažai padirbėjo surinkdamas poleminius straipsnius apie Andrių Valucką, kurie buvo skelbti „Sėjoje“ 1956–1966 metais. Su juo polemizavo Vincas Trumpa, Juozas Šalna, Teresė Narkevičiūtė, kiti. Skelbiamas ir Andriaus Valucko susirašinėjimas su Lietuvos prezidentu Kaziu Griniumi, kitais išeivijos atstovais.

Skaitytojų patogumui yra pavadėdžių, vietovardžių ir periodikos rodyklės. Skelbiama daug iliustracijų, dokumentų kopijų. Knyga storoka, turi per 400 puslapių. Knygos sudarytojas ir Vilniaus leidykla „Atkula“ padarė gerą darbą sugražindami mums iškilų lietuvių Andrių Valucką.

A † A

SOPHIE JESUNAS-AMBROSE

Mirė 2008 m. rugsėjo 2 d.

Gimė 1915 m. vasario 2 d. Čikagoje, IL.

Gyveno Lemont, IL. Anksčiau Čikagoje, Marquette Park apylinkėje.

Nuliūdę liko: sūnus dr. Kenneth, MD su žmona Carolyn; anūkai Jocelyn ir Jason bei daug dukterėčių ir sūnėnų.

Velionė buvo sesuo a. a. Albert Ambrose.

Priklausė: Sisters of St. Casimir Auxiliary, St. Theresa Society, Joliet Catholic Womens League, Holy Cross Hospital Auxiliary ir Provena St. Joseph Hospital Auxiliary.

A. a. Sophie bus pašarvota ketvirtadienį, rugsėjo 4 d. nuo 2 v. p. p. iki 8 val. v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, rugsėjo 5 d., 9:30 val. ryto Petkus Lemont laidojimo namuose, iš kur velionė bus palydėta į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Sofija bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti Franciscan Village, 1290 Franciscan Dr., Lemont, IL 60439.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel.: 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

BALFo Centro valdybos ilgamečiui vicepirmininkui,
Ziono evangelikų liuteronų parapijos kunigui klebonui

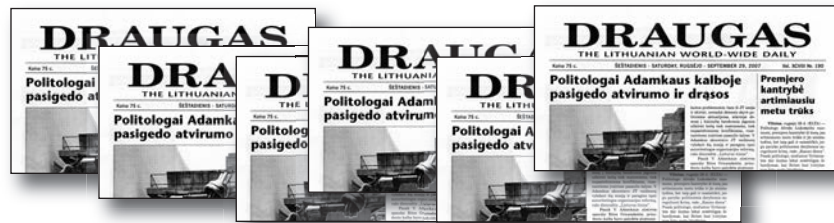
A † A

JONUI JUOZUPAIČIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo žmonai ERNAI, sūnui dr. JONUI, dukrai HEIDI ir jų šeimoms bei visiems artimiesiems, kartu liūdėdami šios skaudžios netekties valandose.

*Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo
direktoriai ir darbuotojai*

Nuolaida



Užprenumeravus „DRAUGĄ“ metams
vardadienio ar gimtadienio proga,
vieną mėnesį „Draugą“ siųsime
nemokamai.

vardas, pavardė _____

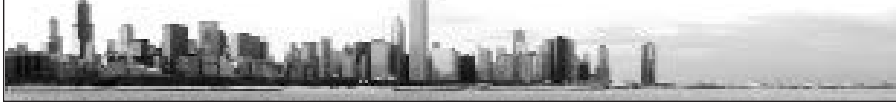
adresas _____

telefono numeris _____

Siųskite: DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

Nuolaida galioja naujoms prenumeratoms JAV.
Metinės prenumeratos kaina – \$150.00. „Draugą“ siųsime 13 mėnesių.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE



◆ **Santaros-Šviesos 55-asis suvažiavimas** vyks Pasaulio Lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont, IL 60439, rugsėjo 5-7 dienomis. Atidarymas – rugsėjo 5 d. 10 val. r.

◆ **Smuikininko Martyno Švėgždos von Bekker koncertas** Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre įvyks rugsėjo 7 dieną 1 val. p.p. Tel. pasiteiravimui: 708-214-4093 (Modestas).

◆ **Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė** ir Jūrų šaulių kuopa rugsėjo 7 d., sekmadienį, ruošia Tautos dienos paminėjimą. Šventė prasidės 10 val. r. šv. Mišiomis Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje, Brighton Park. Po Mišių – paminėjimas ir kavutė Šaulių namuose, 2417 W. 43rd Street, Chicago.

◆ **Aukštaičių-panevėziečių klubo** susirinkimas įvyks š. m. rugsėjo 7 d. 12 val. p. p. Jaunimo centre. Kviečiame dalyvauti. Tel. informacijai: 708-296-1577.

◆ **„Spindulio“ tautinių šokių** grupė laukia naujų ir buvusių šokėjų! Jaunių ir studentų ratelių (nuo 7 skyriaus) registracija ir pirmoji repetitija įvyks sekmadienį, rugsėjo 7 d., nuo 5 val. p.p. iki 7 val.v. PLC valgykloje. 6 val. v. – trumpas posėdis apie dalyvavimą 2009 m. Pasaulio lietuvių dainų šventėje, Lietuvoje. „Spinduliukų“ (vaikų ratelių) registracija – rugsėjo 15 d., nuo 6:30 val. v. iki 7:30 val. v. Lietuvių Fondo salėje, PLC. Priimame vaikus nuo 4 metų iki 6 skyriaus. Tel. 708-301-4439 (Rasa Poskočimienė).

◆ **„Grandies“ šokėjų moksleivių** ir jaunimo/studentų ratelių pirmoji repetitija vyks sekmadienį, rugsėjo 7 d., nuo 5:30 val. p. p. iki 7 val. v., Pasaulio lietuvių centro Fondo salėje. Jaunučių pirmoji repetitija – sekmadienį, rugsėjo 21 d., nuo 5 val. p.p. iki 6:30 val. v., Pasaulio lietuvių centro Fondo salėje. Vaikučių ir vaikų ratelių pirmoji repetitija ir registracija sekmadienį, spalio 5 d., 5:30 val. p. p. – 6:30 val. v. Ateitininkų namuose. Veteranų ratelių šokėjams repetitijų kalendorių praneš ratelių mokytojai.

Norint daugiau informacijos prašome kreiptis į „Grandies“ vadovę Violetą Fabianovich tel. 708-422-3556 arba el. paštu: poniavioleta@yahoo.com

◆ **Kviečiame visus aplankyti** keliaujančią jubiliejinę parodą „Lietuvos jėzuitų provincijai – 400 metų“ Lietuvių dailės muziejuje, PLC, šeštadienį, rugsėjo 13 d., 5 val. p. p.

◆ **Čikagos Lietuvių moterų klubas** švenčia 85-ųjų metų sukaktį. Ta proga klubas skiria 1,000 dol. stipendiją Illinois universitetuose studijuojančiam lietuvių kilmės studentui/ei. Stipendija bus įteikta per klubo pokylį 2008 m. spalio 5 d. Anketą galite gauti paskambinę Irenai Narbutienei tel.: 708-974-2946. Užpildytą anketą reikės gražinti iki rugsėjo 15 d. Tel. informacijai: 708-788-2781.

◆ **Spalio 18 d., šeštadienį, JAV LB Waukegan/Lake County apylinkė** ruošia „Epikūro malonumų“ puotą graikų restorane „Opa“, 950 Lakeview Parkway, Vernon Hills, IL. Pradžią: 7 val. v. Gros: egzotiškieji Arvydas ir Virgis iš „Cigarų“. Vietų skaičius labai ribotas. Prie apskrito stalo gali susėsti 8 žmonės. Prie įėjimo bilietai nebus parduodami. Bilietus (70 dol.) galite užsisakyti tel.: 847-623-7927 (Elena Skališienė).

◆ **Artėja dienraščio „Draugas“ šimtmetis.** Šiai datai paminėti bus išleistas gausiai nuotraukomis iliustruotas leidinys. Norintys užsisakyti šią knygą čekį (35 dol.) prašome rašyti „Draugo“ vardu ir siųsti administracijai adresu: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, pažyminant „Prenumerata knygai“. Vėliau leidinys bus brangesnis. Laukiame aukų leidiniui paremti.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

XII Teatro festivalis

2008 m., spalio 10-12 dienomis

Jaunimo centro didžiojoje salėje
5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636-1039

Lietuviškas teatras gyvuoja Amerikoje.

Kas ketveri metai JAV LB Kultūros taryba sustiprina šią ypatingą lietuviško gyvastingumo išraišką sukviesdama teatrų sambūrius iš visos Amerikos ir Kanados į Lietuviško teatro festivalį.

Festivalį atidarysime dailininko Sigitos Šnoro paroda Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Parodos atidarymas – 6:30 val. v., o 7:30 val. v. iš galerijos keliausime į Jaunimo centro didžiąją salę žiūrėti pirmojo festivalio spektaklio.

Dalyvauti šių metų festivalyje jau panorą teatrų grupės iš Čikagos, Los Angeles, Floridos, Toronto ir Detroit.

Turint klausimų, prašome kreiptis į Dalę Lukienę, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkę tel.: 301-598-6657 arba el. paštas dalelukas@verizon.net

Daugiau informacijos – www.teatrofestivalis.com

„Draugo“ 99-ųjų metų sukakties pokylis įvyks spalio 25 d., šeštadienį, Willowbrook pokylių salėje

Meninę programą atliks solistai Nida Grigalavičiūtė, Genovaitė Bigenytė ir Linas Sprindys

Pokilyje dalyvaus garbės svečias Kauno metropolitas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius

Pokylio metu bus įteikta romano konkurso premija. Laukia skanios vaišės, atgaiva, o puiki nuotaika priklausys nuo visų dalyvių.

Bilietus į pokylį galima įsigyti „Draugo“ administracijoje, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Tel.: 773-585-9500.

Vaclovas Momkus, „Draugo“ tarybos narys, **Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija** Lemonte (iždininkė Genovaitė Treinienė) ir **Ateitininkų namai** (pirmininkė Vida Maleiškienė) įsigijo po 10 bilietų į „Draugo“ metinį pokylį.

Maloniai prašome, įsigijus pokylio bilietus, kuo anksčiau atsilyginti. Būsime dėkingi.

„Draugo“ knygynėlyje

„Draugo“ knygynėlyje galite nusipirkti gražius Lietuvių operos marškinėlius, skirtus Lietuvių operos 50-mečiui. Kaina – 5 dol. Juos galima įsigyti paštu, pridėdant 10.25 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 4 dol.

„Draugo“ knygynėlio adresas:
4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500



„Draugo“ savanoriai talkininkai padėjo išsiųsti loterijos knygutes su laiškais. Loterijos laiminguosius sužinosite „Draugo“ pokilyje.

Sėdi iš kairės:
Marija Remienė,
Rūta Jautokienė,
Aldona Lekeckienė,
Viktorija Valavičienė
ir Elena Majauskienė.

Stovi:
Vitalis Lekeckas,
Vaclovas Momkus,
Antanas Valavičius,
Viktoras Jautokas,
Algis Čepėnas,
Antanas Paužuolis,
Kazys Majauskas ir
Jurgis Vidžiūnas.

Jono Kuprio nuotr.